

HOOFDSTUK 5 : HINDER EN VERONTREINIGINGEN

A. Hinder – geluidshinder / geurhinder / lichthinder / afvalhinder.....	4
A.1. INVENTARISATIE.....	4
A.1.1. Inleiding.....	4
A.1.2. Geluidshinder.....	4
A.1.2.1. Omschrijving geluidsproblematiek	4
A.1.2.2. Geluidsbronnen	5
A.1.2.2.1. Verkeer	5
A.1.2.2.2. Bedrijven.....	6
A.1.2.2.3. Recreatieve activiteiten	6
A.1.2.2.4. Burenlawaaai.....	7
A.1.2.3. Politiereglement	7
A.1.2.4. Potentiële stiltegebieden	7
A.1.3. Geurhinder.....	7
A.1.3.1. Omschrijving geurproblematiek.....	7
A.1.3.2. Geurbronnen	8
A.1.3.2.1. Verkeer	8
A.1.3.2.2. Particuliere activiteiten.....	8
A.1.3.2.3. Hinderlijke inrichtingen	8
A.1.4. Lichthinder	8
A.1.4.1. Omschrijving lichtproblematiek	8
A.1.4.2. Lichtbronnen	8
A.1.5. Afvalhinder.....	8
A.1.5.1. Problematiek van hondenpoep, zwerfvuil, sluikestorten, sluikestoken, sluikestoken	8
A.2. KNELPUNTEN	8
A.2.1. Geluidshinder.....	8
A.2.1.1. Verkeer (geluids-en geurhinder)	8
A.2.1.2. Lokale industrie	8
A.2.2. Lichthinder	8
A.2.3. Afvalhinder.....	8
A.3. DOELSTELLINGEN	8
A.3.1. Algemeen.....	8
A.3.2. Voorkomen en beperken van geluidshinder	8
A.3.3. Geurhinder.....	8
A.3.4. Lichthinder	8
A.3.5. Afvalhinder.....	8
A.4. ACTIES.....	8
ACTIE HI1. INVENTARISATIE BRONNEN VAN HINDER.....	8
ACTIE HI2. VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN HINDER BIJ HINDERLIJKE INRICHTINGEN ..	8
ACTIE HI3. VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER BIJ LOKALEN MET DANSGELEGENHEID EN HORECAZAKEN.....	8
ACTIE HI4. VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER BIJ NIET-INGEDEELDE OPENBARE EN PRIVE-INRICHTINGEN VAN O.A. MUZIEK EN BURENLAWAAI	8
ACTIE HI5. VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER DOOR VERKEER/ AANPAK VRACHTVERKEER IN DE DORPSKERNEN.....	8
ACTIE HI6. VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN LICHTHINDER DOOR OPENBARE DIENSTEN (STRAATVERLICHTING + VERLICHTING DOOR OPENBARE GEBOUWEN)	8
ACTIE HI7. VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN LICHTHINDER DOOR HINDERLIJKE INRICHTINGEN, NIET-HINDERLIJKE INRICHTINGEN EN INWONERS	8
ACTIE HI8. VOORKOMEN VAN ONTUIJKGEDRAG.....	8

B. Bodemverontreiniging	8
B.1. INVENTARISATIE	8
B.1.1. Inleiding.....	8
B.1.2. Bodems in Boortmeerbeek	8
B.1.3. Bodemverontreiniging als gevolg van luchtverontreiniging	8
B.1.4. Bodemverontreiniging als gevolg van vermesting	8
B.1.4.1. Bronnen van nutriënten.....	8
B.1.4.2. Mestwetgeving (d.d. 11-08-03)	8
B.1.4.3. Mestproblematiek in de gemeente Boortmeerbeek	8
B.1.5. Bodemverontreiniging door aanwezigheid van milieuschadelijke stoffen in de bodem	8
B.1.5.1. Wetgeving : Bodemsaneringsdecreet en VLAREBO	8
B.1.5.2. Vervuilde bodems in de gemeente	8
B.1.5.3. Industriële activiteiten.....	8
B.1.5.4. Bodemvervuiling t.g.v. gemeentelijke activiteiten	8
B.1.5.5. Particuliere opslag van stookolie en diesel	8
B.1.5.6. Bodemvervuiling t.g.v. grondverzet.....	8
B.2. KNELPUNTEN	8
B.2.1. Vervuiling door opslag milieuschadelijke stoffen	8
B.2.2. Bodemvervuiling door bedrijfsactiviteiten	8
B.2.3. Vermesting.....	8
B.2.4. Potentiële vervuiling door gemeentelijke activiteiten	8
B.2.5. Grondverzet	8
B.3. DOELSTELLINGEN	8
B.3.1. Bodemdecreet.....	8
B.3.2. Voorkomen en beperken van bodemvervuiling	8
B.3.3. Milieuvriendelijke gemeentelijke werking.....	8
B.3.4. Bodemerrosie.....	8
B.4. ACTIES.....	8
ACTIE BO1. INVENTARISATIE VAN DE VERONTREINIGDE EN POTENTIEEL VERONTREINIGDE BODEMS	8
ACTIE BO2. OPVOLGING NALEVING VAN BODEMDECREET.....	8
ACTIE BO3. OPVOLGEN SANERING VERONTREINIGDE BODEMS	8
ACTIE BO4. TOEZICHT OP OPSLAG GEVAARLIJKE STOFFEN BIJ HINDERLIJKE INRICHTINGEN	8
ACTIE BO5. TOEZICHT OP OPSLAG VAN STOOKOLIE DOOR PARTICULIEREN	8
ACTIE BO6. UITBATING GEMEENTELIJKE INRICHTINGEN CONFORM DE MILIEUWETGEVING	8
ACTIE BO7. REDUCTIE GEBRUIK BESTRIJDINGSMIDDELEN DOOR GEMEENTE	8
ACTIE BO8. TOEVOEGEN CLAUSULE IN STANDAARDBESTEK 250 VAN WEGEN OM GEBRUIK VAN VERONTREINIGDE GRONDEN UIT TE SLUITEN.....	8

C. Luchtverontreiniging.....	8
C.1. INVENTARISATIE.....	8
C.1.1. Samenstelling van de lucht en opbouw dampkring.....	8
C.1.2. Luchtverontreiniging.....	8
C.1.3. Verontreinigingsbronnen.....	8
C.1.4. Luchtkwaliteit in de gemeente.....	8
C.1.5. Lokale emissiebronnen.....	8
C.1.5.1. Huishoudelijk.....	8
C.1.5.2. Vervoer en verkeer.....	8
C.1.5.3. Veeteelt en landbouw.....	8
C.1.5.4. Luchtemissies door bedrijfsactiviteiten.....	8
C.2. KNELPUNTEN.....	8
C.2.1. Verwarming van gebouwen.....	8
C.2.2. Gebruik van huishoudelijke producten.....	8
C.2.3. Verbranden van afval.....	8
C.2.4. Verkeer en vervoer.....	8
C.2.5. Veeteelt en landbouw.....	8
C.2.6. Garages en aanverwanten.....	8
C.2.7. Verbrandingsinstallaties.....	8
C.3. DOELSTELLINGEN – Beperken luchtvervuiling en behoud luchtkwaliteit.....	8
C.3.1. Rationeel energieverbruik (REG).....	8
C.3.2. Gebouwenverwarming.....	8
C.3.3. Vergunningenbeleid.....	8
C.3.4. Bestrijding hinderlijke vormen van emissies.....	8
C.3.5. Emissies door verkeer.....	8
C.4. ACTIES.....	8
ACTIE LU1. RATIONEEL GEMEENTELIJK ENERGIEVERBRUIK.....	8
ACTIE LU2. STIMULERING RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK (REG) BIJ DE BURGERS.....	8
ACTIE LU3. INFORMEREN EN SENSIBILISEREN PARTICULIEREN INZAKE GEBRUIK EN ONDERHOUD VAN CENTRALE VERWARMINGSINSTALLATIES EN ANDERE VERWARMINGSBRONNEN.....	8
ACTIE LU4. ONDERHOUD VAN DE CENTRALE VERWARMINGSINSTALLATIES VAN DE GEMEENTELIJKE INRICHTINGEN.....	8
ACTIE LU5. AANPAK MOBILITEIT.....	8
ACTIE LU6. OPMAAK REGLEMENT OP SLUIKSTOKEN I.S.M. DE INTERGEMEENTELIJKE POLITIEZONE.....	8

HOOFDSTUK 5 : HINDER EN VERONTREINIGINGEN

A. Hinder – geluidshinder / geurhinder / lichthinder / afvalhinder

A.1. INVENTARISATIE

A.1.1. Inleiding

Algemeen

Milieuhinder is een beleving met zowel een objectief als een subjectief karakter. Objectieve factoren zijn fysische eigenschappen, de frequentie van optreden, de duur en variabiliteit in de tijd. De subjectieve beoordeling kan verschillen naargelang o.a. leeftijd, moment van de dag, emissiehistorie, betrokkenheid bij de bron. Vormen van hinder zijn geluidshinder, geurhinder, lichthinder, afvalhinder. Kenmerkend voor verstoring is het lokale karakter ervan. De hinder speelt zich meestal af tot op maximaal enkele honderden meter. Hoe verder van de bron verwijderd, hoe kleiner het effect. Hinder kan leiden tot geestelijke, en bij ernstige hinder, zelfs tot lichamelijke aantasting van het welzijn. Sommige vormen van verstoring leiden eveneens tot materiële aantasting van goederen.

In het kader van hinder kan verwezen worden naar de uitbouw van het MilieuKlachten-, Registratie- en OpvolgingsSysteem (MKROS), dat door het Vlaamse Gewest is gestart. Bedoeling is dat alle meldingen van klachten gerelateerd aan een vergunningsplichtige inrichting of activiteit en van klachten die het gevolg zijn van een probleem van geluids-, geur-, stof-, roet- of lichthinder in de toekomst geregistreerd worden via MKROS. Milieuklachten waarbij een vermoeden bestaat dat de menselijke gezondheid kan worden aangetast (bv. aantasting van de luchtkwaliteit door het gebruik van bestrijdingsmiddelen, door asbestvezels, smog en roet, aantasting bodem en water door olie en benzine, door gevaarlijk afval e.a.) dienen eveneens te worden geregistreerd.

A.1.2. Geluidshinder

A.1.2.1. Omschrijving geluidsproblematiek

Wanneer geluid als onaangenaam of hinderlijk wordt ervaren, spreekt men over geluidshinder of lawaai. Geluid zelf is objectief te meten, geluidshinder daarentegen is een subjectief gegeven. Niet iedereen ervaart hetzelfde geluid als hinderlijk. Dit vormt vaak een knelpunt bij de beoordeling van de hinder, bv. bij klachten. De mate van hinder hangt onder andere af van de sterkte van het specifieke geluid. Daarnaast is ook de sterkte van het achtergrondgeluid belangrijk; dit is de geluidssterkte die op een bepaalde plaats min of meer continu aanwezig is. Op momenten (bv. 's nachts) of plaatsen waar het stil is, zal een relatief gering geluid eerder als hinderlijk worden ervaren dan op lawaaiërige momenten (overdag) of plaatsen.

Om de hinder te beperken tot een aanvaardbaar niveau is er de kaderwet d.d. 18-07-1973 en de VLAREM-wetgeving waarin richtnormen opgenomen zijn. De normen variëren naargelang de locatie (zone volgens het gewestplan) en het tijdstip (dag, avond, nacht). Om hinder te voorkomen zouden de normen, vermeld in tabel 5.1 niet mogen overschreden worden. Door aanwezigheid van één of meerdere geluidsbronnen kunnen deze richtnormen plaatselijk echter worden overschreden, wat meestal leidt tot klachten van de geluidshinder.

In Bijlage 2.2.1 en 2.2.2. van VLAREM II zijn de milieukwaliteitsnormen voor geluid in open lucht en binnenhuis weergegeven.

A.1.2.2. Geluidsbronnen

Algemeen

Geluidshinder kan ingedeeld worden al naargelang de bron. Na geluidshinder van verkeer, zijn industrielawaai, burenlawaai en luidruchtige recreatie (motorsporten, feestzalen, schietstanden,...) de belangrijkste bronnen van hinder. In 2001 vond een eerste schriftelijk leefomgevingsonderzoek (SLO) plaats bij ruim 3200 personen verspreid over het hele Vlaamse grondgebied (MIRA-T). De enquête gaf een beeld van de toestand begin 2001 en leerde dat 30% van de respondenten ten minste tamelijk gehinderd was door geluid. De belangrijkste bronnen van geluid vormden : straatverkeer (30%), luchtverkeer (10%), huisdieren van burens (9%), laden en lossen van vrachtwagens (5%), doe-het-zelfactiviteiten van burens (5%), bouw- en sloopactiviteiten (4,5%), treinverkeer (4%) en bedrijven (3,5%).

Begin 2001 heeft Deloitte & Touche, in opdracht van AMINAL, een grootschalig onderzoek gedaan naar o.a. geluidshinder in Vlaanderen. Hieruit blijkt dat in Vlaams-Brabant het percentage ernstig en extreem gehinderden 14% bedraagt. De gemiddelde score van Vlaanderen is 11%. Deze resultaten werden gepubliceerd in het provinciaal milieuraapport 2003.

Situatie in de gemeente Boortmeerbeek

Er werden 50 klachten ontvangen rond milieuhinder in het algemeen. Het is moeilijk te bepalen wat het aandeel van geluidshinder is. Er kwamen klachten van geluidshinder van een betoncentrale, verpakkingsfabriek en een verhuurcentrum van podia. De meeste klachten hebben verband met het vrachtverkeer van en naar de inrichtingen.

De milieudienst en het bestuur zijn gaan samenzitten met deze inrichtingen om concrete oplossingen te zoeken voor deze problemen.

A.1.2.2.1. Verkeer

Algemeen

Het verkeer is de belangrijkste bron van geluidshinder : zowel wegverkeer als trein- en luchtverkeer dragen bij tot het probleem. De verkeersintensiteit neemt zodanig toe dat het stiller worden van individuele voertuigen en machines daar niet tegen opweegt. De belangrijkste bron van geluidshinder ten gevolge van verkeer is het wegverkeer. Lawaai van vliegtuigen en spoorwegen is over het algemeen minder belangrijk, in de eerste plaats omdat dit zich veelal beperkt tot een beperkt gebied, daar waar verkeerslawaai nagenoeg alom tegenwoordig is. Lokaal kunnen vlieg- en spoorlawaai echter soms wel belangrijk zijn.

Situatie in gemeente Boortmeerbeek

In onderstaande tabel (tabel 5.3) is een overzicht gegeven van de voornaamste emissiebronnen in de gemeente Boortmeerbeek.

Tabel 5.1. : Bronnen van geluidshinder door het verkeer in de gemeente Boortmeerbeek.

Verkeer	Situering
Wegverkeer	- steenweg Mechelen-Leuven - steenweg Haacht-Brussel - verbindingswegen naar E19 : Bieststraat, Molenheidebaan, Trianonlaan
Treinverkeer	Er loopt een spoorverbinding door Boortmeerbeek en er is een station. Het treinverkeer is historisch aanwezig in de gemeente. De hinder die hiervan afkomstig is, wordt verdragen door de inwoners.
Luchtverkeer	Er is een vliegroute boven Boortmeerbeek, maar tot nog toe kwamen hierover geen klachten binnen bij de gemeente.

- **Wegverkeer**

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zijn er in de gemeente verschillende drukke wegen aanwezig die mogelijk belangrijk zijn als bron van verkeerslawaai. De lawaaihinder afkomstig van wegverkeer is niet enkel afhankelijk van de drukte van de weg. Ook de aard van de verharding kan een rol spelen. Dit is zeker het geval op de steenweg Mechelen-Leuven waar het wegdek op veel plaatsen in slechte staat is. Deze weg is een provincieweg en de gemeente is dus niet bevoegd om herstel werkzaamheden uit te voeren. De snelheid van het verkeer beïnvloedt in belangrijke mate de geluidsoverlast. Door het invoeren van de snelheidsbeperking tot 70 km/u is de geluidshinder gevoelig verminderd.

Lokaal kan ook op minder drukke wegen verkeerslawaai toch een knelpunt zijn (vb. vrachtvervoer in omgeving van een transportbedrijf; brommers in schoolomgeving). In heel de gemeente geldt er in de buurt van scholen een snelheidsbeperking van 30 km/u.

A.1.2.2.2. Bedrijven

Algemeen

Ook lokale bedrijven kunnen heel wat geluidshinder veroorzaken, voornamelijk dan voor de nabije omwonenden. Potentieel lawaaiërige bedrijven zijn garages, benzinstations, carwashinstallaties, transportbedrijven, metaal- en houtbewerkingsbedrijven. Uiteraard moeten bedrijven de geluidsnormen, opgelegd in VLAREM II, respecteren. Voor vergunningsplichtige bedrijven gelden normaal de algemene milieuvorwaarden die rustverstorende werkzaamheden verbieden vóór 7 u 's morgens en na 19 u 's avonds. Ook geldt voor alle bedrijven, ongeacht de aard van de activiteiten, de verplichting de nodige maatregelen te treffen om geluidshinder te voorkomen. Dit betekent dat minimaal de richtwaarden opgenomen in VLAREM II dienen gerespecteerd te worden.

Situatie in de gemeente Boortmeerbeek

De Intergemeentelijke politiezone waartoe Boortmeerbeek behoort samen met Haacht en Keerbergen beschikt over een geluidsmeter. De milieuambtenaar zal binnenkort in het bezit zijn van een bekwaamheidsattest en zelf geluidsmetingen kunnen uitvoeren. Daarnaast kan de gemeente ook via de intergemeentelijke milieudienst of via privé-studiebureaus metingen laten uitvoeren. De gemeente wil er vooral op toezien dat nieuwe inrichtingen voldoen en bij risico-inrichting een akoestisch onderzoek opleggen.

A.1.2.2.3. Recreatieve activiteiten

Algemeen

Er zijn meerdere vormen van luidruchtige recreatie : dansgelegenheden (fuiwen, bals, ...), auto- en motorcrosswedstrijden, schietstanden, modelvliegtuigen, campings, ... De hinder veroorzaakt door luidruchtige recreatie wordt het best bestreden door afstandsregels te respecteren met betrekking tot woongebieden, natuureservaten, ...

- Activiteiten waarbij muziek geproduceerd wordt

Vooraf rond dancings stelt zich hier een probleem, maar ook feestzalen kunnen periodiek voor geluidsoverlast zorgen. Naast lawaai afkomstig van de muziek zelf, kan het aan- en afrijden van voertuigen en het lawaai op straat voor bijkomende geluidshinder zorgen.

Juridisch moet hier een onderscheid gemaakt worden tussen dansgelegenheden die volgens VLAREM vergunningsplichtig zijn (zoals dancings en drukke feestzalen) en andere (niet-ingedeelde inrichtingen volgens VLAREM). Deze activiteiten vallen onder het KB van 1977.

- Andere recreatieve activiteiten

Andere bronnen in de recreatieve sfeer zijn beperkt. Bepaalde tijdelijke organisaties (bv. motorwedstrijd of rally) kunnen lokaal voor lawaaihinder zorgen, maar door de VLAREM-wetgeving zijn er inzake ligging een aantal beperkingen, waardoor het aantal (sterk) gehinderden normaal beperkt zou moeten zijn. Ook modelvliegtuigen en schietstanden zijn vergunningsplichtig volgens VLAREM.

Situatie in de gemeente Boortmeerbeek

In onderstaande tabel werden de vergunde activiteiten die potentieel geluidshinder veroorzaken opgesomd :

	Aantal vergunde inrichtingen in Boortmeerbeek
Feestzalen en lokalen met dansgelegenheid (rubriek 32.1)	1
Betoncentrale	2
Verpakkingsfabriek	1
Verhuurcentra van podia	1

A.1.2.2.4. Burenlawaaï

Algemeen

Luidruchtige activiteiten van de burens zijn vaak een bron van geluidshinder. Vaak betreft het hier ook (elektronisch versterkte) muziek, maar ook allerlei lawaaierige hobby's of noodzakelijke karweien (gras maaien) kunnen de oorzaak zijn.

A.1.2.3. Politierglement

Een gemeentelijk politierglement kan mee het beleidskader bepalen. In de algemene politieverordening van de gemeente Boortmeerbeek zijn geen bepalingen en verplichtingen inzake geluidshinder opgenomen. De bedoeling is dat er in de 3 gemeenten van de politiezone namelijk Haacht, Keerbergen en Boortmeerbeek hetzelfde reglement van kracht zou zijn zodat het optreden bij klachten op een eenvormige manier kan gebeuren.

A.1.2.4. Potentiële stiltegebieden

Gezien de ligging en economische ontwikkelingsmogelijkheden is een actie stiltegebieden niet relevant voor de gemeente Boortmeerbeek.

A.1.3. Geurhinder

A.1.3.1. Omschrijving geurproblematiek

Geurhinder wordt gedefinieerd als het cumulatieve resultaat van een herhaalde verstoring door geur die zich laat kenmerken door een gewijzigd gedrag. Dit gewijzigd gedrag kan zich actief manifesteren (klagen, ramen sluiten, minder in de tuin zitten) of passief (signalen bij enquëtering via afwijkende antwoorden). Kernwoorden als 'cumulatief' en 'herhaald' impliceren dat met geurhinder niet momentaan optredende hinder wordt bedoeld, maar wel de hinder die het gevolg is van een herhaalde blootstelling aan geurstoffen. Daarbij zijn de piekconcentraties meestal bepalend voor de mate waarin mensen hinder ervaren.

Er bestaat momenteel nog geen specifieke wetgeving of normering rond geurhinder. Geurproblemen worden momenteel ad hoc beoordeeld op een individuele basis via de milieuvergunning of via de vrederechter voor niet-ingedeelde inrichtingen. De gemeente heeft vergunningverlenende bevoegdheid voor klasse 2-inrichtingen. Zij kan in de milieuvergunning bijzondere voorwaarden opleggen, zoals de uitvoering van een geuronderzoek en het uitwerken van saneringsvoorstellen, en zij kan bijzondere exploitatievoorwaarden inzake geurhinder opleggen. Er is echter geen consistente gestandaardiseerde aanpak van de dossiers. Meestal wordt remediërend opgetreden (bijkomende geurreducerende maatregelen worden pas achteraf opgelegd, wanneer blijkt dat er zich een probleem stelt, aangezien op voorhand nog moeilijk is in te schatten wat het effect van een bepaalde activiteit zal zijn). Afstandsnormen creëren een bufferzone tussen bron en waarnemer en zijn een hulpmiddel wanneer bepaalde geurproblemen aan de bron niet voldoende te reduceren zijn. In Vlaanderen gelden afstandsregels voor de intensieve veehouderij en een beperkt aantal bedrijfssectoren (VLAREM II).

A.1.3.2. Geurbronnen

Algemeen

Begin 2001 had een schriftelijk leefomgevingsonderzoek (SLO) plaats bij ruim 3200 personen verspreid over het hele Vlaamse grondgebied. Als belangrijkste bronnen van geurhinder werden aangegeven : (1) verkeer en vervoer, (2) burelen, (3) industrie, (4) land- en tuinbouw, (5) water en zuivering, (6) handel, diensten, recreatie en toerisme. Hoewel verkeer de belangrijkste vorm van geurhinder vormt, dienen weinig burgers er klachten over in bij de gemeenten, waarschijnlijk vanwege de moeilijke toewijsbaarheid aan een bepaalde bron.

A.1.3.2.1. Verkeer

Uit het provinciaal milieuraapport 2003 blijkt dat in de provincie Vlaams-Brabant verkeer en vervoer door 24,6% als tamelijk hinderlijk en door 17,6% als extreem hinderlijk werd aangeduid t.o.v. het Vlaams Gewest.

Dezelfde drukke verkeerswegen als omschreven in het deel geluidsbronnen vormen eveneens een geurhinderbron.

A.1.3.2.2. Particuliere activiteiten

Volgende huishoudelijke activiteiten kunnen geurhinder veroorzaken :

- afvalverwerking : afval opslaan, GFT-bakken of verbranden (vuurtjes stoken in open lucht, allesbranders);
- lekkende brandstoftanks;
- verwarmingskachels;
- houden van dieren;
- septische putten en lozingen;
- sluikestoken (zie deel lucht).

De maatregelen die door de gemeente kunnen genomen worden inzake geurhinder tengevolge van particuliere activiteiten zijn beperkt.

In de gemeente Boortmeerbeek werden in 2004 2 gevallen van sluikestoken genoteerd en 1 klacht wegens geurhinder door hondenpoep.

A.1.3.2.3. Hinderlijke inrichtingen

Ook bedrijven kunnen geurhinder veroorzaken, voornamelijk dan voor de omwonenden.

De gemeente kan in de milieuvergunning concrete bijzondere voorwaarden opgelegd worden, zoals de verplichting tot uitvoering van een geuronderzoek en het uitwerken van saneringsvoorstellen.

A.1.4. Lichthinder

A.1.4.1. Omschrijving lichtproblematiek

Lichthinder is de overlast die de mens ondervindt van kunstlicht, als regelrechte verblinding, als versturende factor bij het verrichten van avondlijke of nachtelijke activiteiten of als bron van onbehagen. Een bijzonder gevoelige groep voor lichthinder zijn de (amateur-)astronomen. Ook dieren en planten ondervinden hinder onder andere door versnippering en beïnvloeding van habitats bij nachtdieren en beïnvloeden van de groeicyclus bij planten. Naast het licht zelf dat als hinderlijk wordt ervaren, kan ook gewezen worden op het probleem van energieverbruik met bijkomende emissies van milieugevaarlijke stoffen in de lucht. Uit het eerste schriftelijk leefomgevingsonderzoek (SLO) blijkt dat de verlichting van gemeente- en gewestwegen een belangrijke hinderbron is.

A.1.4.2. Lichtbronnen

Algemeen

Allerlei mensen en instanties veroorzaken lichthinder en/of lichtvervuiling :

- gemeentelijke, provinciale en gewestelijke overheden : openbare verlichting (straatverlichting, verlichting van openbare ruimten, klemtoonverlichting);
- bevolking : binnenverlichting, buitenverlichting van tuinen en opritten;
- industrie : verlichting van industrieterreinen, verlichting van parkeerterreinen;
- landbouw : assimilatieverlichting (glastuinbouw);
- toerisme en recreatie : verlichting van sport- en recreatieterreinen, sky-tracers (bioscopen e.d.);
- diensten en handel : lichtreclame, verlichte reclamepanelen, verlichting van parkeerterreinen, verlichte uitstalramen.

Situatie in de gemeente Boortmeerbeek

Allszins kan er nog veel verbeteren m.b.t. de (energie-)efficiëntie van de aanwezige openbare verlichting.

De straatverlichting verminderen of doven is voor een gemeente niet evident daar dit het veiligheidsgevoel van de inwoners doet afnemen.

Wel kunnen er bepalingen opgenomen worden in milieuvergunningen naar het doven van lichtreclame tussen bepaalde uren.

De gemeente wil er een actiepoint van maken om de klemtoonverlichting van de kerken 's nachts te doven.

A.1.5. Afvalhinder

A.1.5.1. Problematiek van hondenpoep, zwerfvuil, sluikestorten, sluikestoken, sluijklozen

Algemeen

Inzake afvalhinder kunnen volgende problemen worden aangehaald :

- **Sluikestorten** is het illegaal dumpen van het afval op allerlei plaatsen. Het opruimen hiervan betekent een belangrijke meerkost voor de gemeente, zowel naar personeelsinzet als naar verwijdering van dit afval.
- **Zwerfvuil** bestaat voornamelijk uit kleine dingen zoals snoeppapiertjes, sigarettenpeuken en lege sigarettenpakjes, frisdrankblikjes, e.d., voornamelijk dus verpakkingsmaterialen. Dit zwerfvuil zorgt voor een bijkomende last (en kosten) voor de gemeentelijke diensten en verpest het uitzicht van de bermen, parken en pleinen.
- **Sluikestoken** is het illegaal verbranden van afval. Enkel tuinafval kan in sommige gevallen nog (legaal) verbrand worden door particulieren (mits respecteren van de afstandsregels t.o.v. de bewoning en beplanting zoals beschreven in het Veldwetboek). Vaak wordt echter ook ander afval mee verbrand. Het zelf verbranden van (tuin)afval leidt o.a. tot hinder door rook en geur en tot emissies met hoge concentraties aan schadelijke stoffen zoals o.a. dioxines.
- **Sluijklozen** is het illegaal lozen van (vloeibaar) afval(water). Afvalwater kan enkel geloosd worden indien hiervoor een vergunning werd afgeleverd en indien de lozingsnormen niet worden overschreden.
- Onder de problematiek van **hondenpoep en paardenvijgen** wordt het niet wegnemen van de uitwerpselen op de openbare weg verstaan.
- **Modder op de weg** is een campagne die gevoerd wordt door de politie. De actie is voornamelijk gericht naar de landbouwers die tijdens het oogstseizoen aarde van de akker op de openbare weg brengen.

Situatie in de gemeente Boortmeerbeek

▪ **Sluikstorten zwerfvuil**

Sluikstorten en zwerfvuil komen vooral voor aan glasbollen, bushokjes en stations. De gemeente opteert ervoor om geen vuilbakjes te plaatsen omdat zij vrezen dat het sluikstorten hiermee in de hand gewerkt wordt.

Wanneer de dader van een sluikstort kan achterhaald worden, moet deze de ophaalkosten (500 euro) aan de gemeente terugbetalen.

Zwerfvuil en sluikstorten worden opgehaald door de groenarbeiders, er worden geen specifieke zwerfvuilacties met verenigingen of scholen georganiseerd.

Achtergelaten afval vormt een groot probleem op de verschillende campings in de gemeente. Vlak bij het domein Hofstade bevinden zich 6 campings waarvan er ondertussen 2 zijn opgedoekt wegens niet in orde met de milieuwetgeving. Deze laatste zijn verlaten en alle waardeloos materiaal werd achtergelaten. Aangezien het om privé-eigendom gaat kan de gemeente hier geen acties ondernemen tot de definitieve uitspraak van de rechtbank.

▪ **Sluikstoken**

Vorig jaar werden er twee meldingen gemaakt van sluikstoken.

Op de campings lijkt ook sluikstoken een probleem, al kwamen hiervan vorig jaar geen klachten binnen bij de milieudienst.

A.2. KNELPUNTEN

A.2.1. Geluidshinder

- Er is niet bekend hoeveel klachten van geluidshinder er vorig jaar werden opgetekend. Daarom is het moeilijk om tot acties over te gaan. Er moet eerst in samenspraak met de politie een gedetailleerde inventaris gemaakt worden van de geluidsbronnen die hinder veroorzaken binnen de gemeente. Zo is er op de milieudienst geen weet van klachten i.v.m. elektrisch versterkte muziek daar de activiteiten meestal in het weekend en/of 's avonds plaatsvinden en deze klachten binnenkomen bij de politie.
- Een tweede knelpunt is dat het KB van 1977, betreffende het gebruik van elektronisch versterkte muziek in openbare en private inrichtingen, niet voldoende bekend is bij de inwoners. Er worden weinig meldingen gedaan of erkenningen aangevraagd bij de gemeente.
- Klachten over geluidshinder bij hinderlijke inrichtingen worden door het gemeentebestuur met de inrichting zelf besproken en naar een oplossing gezocht. Een knelpunt is dat deze oplossingen meestal duur zijn en dus niet op korte termijn kunnen verwezenlijkt worden.

A.2.1.1. Verkeer (geluids-en geurhinder)

Enkele drukke verkeerswegen binnen de gemeente zorgen voor verkeersoverlast met geluids- en geurhinder tot gevolg. Probleem is dat deze wegen meestal provinciale wegen zijn waar de gemeente geen bevoegdheid heeft.

A.2.1.2. Lokale industrie

Er komen weinig klachten binnen over hinderlijke inrichtingen binnen de gemeente. Vorig jaar werden er enkel enkele klachten i.v.m. geuidshinder geregistreerd. Belangrijk is hier een preventief beleid te voeren en nieuwe inrichtingen desnoods bijkomende voorwaarden op te leggen in de milieuvergunning om hinder te voorkomen.

A.2.2. Lichthinder

- *Afweging verlichting – veiligheid* : Een aspect dat zowel door de overheid als door de bevolking vaak als argument ten voordele van lichtpollutie wordt aangehaald, is de veiligheid. Deze veronderstelling is echter onjuist. Fel verlichte wijken worden vaker getroffen door inbraak en vandalisme dan andere wijken. Dit lijkt een situatie die haaks staat op wat men zou verwachten. Meer licht neemt niet altijd de onveiligheid weg maar enkel de vrees. Het is waar dat licht soms het waarnemingsvermogen verhoogt maar men vergeet vaak dat het ook het waarnemingsvermogen van de dader verhoogt.
- *Beïnvloeding van dieren* : Bij de meeste dieren wordt de hele levenswijze bepaald door de afwisseling van dag en nacht. Vele dieren hebben een echt donkere periode nodig om te rusten en te recupereren. Een te klein verschil tussen dag-nacht is een fenomeen dat te vergelijken is met een jetlag bij de mens : ze raken de kluts kwijt, worden op verkeerde ogenblikken wakker en na verloop van tijd raken ze uitgeput. In de kerk van Boortmeerbeek bevindt zich een kerkuilenkast waar tot op heden geen uilen in broeden. Dit komt vermoedelijk door de klemtoonverlichting die gedurende heel de nacht blijft branden.

A.2.3. Afvalhinder

- *Afweging doorrekening kostprijs afvalverwerking – illegaal ontwijkgedrag* : De verhoging van de huisvuilbelasting zorgt vaak voor een toename van het sluikestorten en sluikestoken.

A.3. DOELSTELLINGEN

A.3.1. Algemeen

De gemeente verbindt er zich toe een beleid te voeren dat erop gericht is om door haar activiteiten zo weinig mogelijk milieuhinder te veroorzaken en tegelijkertijd acties te ondernemen en maatregelen te treffen om bij haar inwoners of bij groepen van inwoners eenzelfde gedrag te stimuleren. Hiertoe besteedt de gemeente aandacht aan volgende doelstellingen :

- *Bevorderen integratie van de ruimtelijke orderingsproblematiek in de milieuhinderproblematiek;*
- *Bevorderen standaardisatie bij de aanpak van hinderproblemen : o.a. invoeren MilieuKlachten-, Registratie- en OpvolgingsSysteem (MKROS), aanpassen politiereglement, ...;*
- *Stimuleren verantwoord gedrag van burgers via doelgerichte sensibiliseringscampagnes in verband met de bestrijding van milieuhinder;*
- *Stimuleren efficiënt en effectief optreden bij vaststelling van een acuut geval van milieuhinder.*

A.3.2. Voorkomen en beperken van geluidshinder

De gemeente verbindt er zich toe een beleid te voeren dat erop gericht is om geluidshinder te stoppen en terug te dringen.

Beperken van verkeerslawaaï :

- *Er zal bij de provinciale overheid op aangedrongen worden om de staat van het wegdek van de drukke provinciewegen (vooral de steenweg Mechelen-Leuven) te verbeteren.*
- *Beperken lawaai van vergunningsplichtige inrichtingen :* De gemeente zal eveneens door preventieve metingen de potentiële geluidshinder van vergunningsplichtige inrichtingen beter opvolgen. Ook zal bij het verlenen van vergunningen de nodige aandacht besteed worden aan het aspect geluid, waarbij de inplantingsplaats van de inrichting een belangrijke rol zal spelen. Bij het vaststellen van hinder zal consequent worden opgetreden om deze hinder weg te werken, waarbij eerst overlegend, daarna eventueel sanctionerend zal worden opgetreden.
- *Beperken lawaai van elektronisch versterkte muziek :*
Het KB van 1977 aangaande elektronisch versterkte muziek zal bekend gemaakt worden bij de inwoners. Zaaluitbaters en verenigingen zullen op de hoogte gebracht worden van de verplichting van aanvraag van een erkenning.
- *De samenwerking tussen de politie en de milieudienst inzake klachtenregistratie en –behandeling dient verbeterd te worden.*

A.3.3. Geurhinder

De gemeente verbindt er zich toe een beleid te voeren dat erop gericht is om door haar activiteiten zo weinig mogelijk geurhinder te veroorzaken en tegelijkertijd acties te ondernemen en maatregelen te treffen om bij haar inwoners of bij groepen van inwoners eenzelfde gedrag te stimuleren. Hiertoe besteedt de gemeente aandacht aan volgende doelstellingen :

- *Beperken geurhinder door vergunningsplichtige inrichtingen :* Bij het verlenen van vergunningen zal de nodige aandacht besteed worden aan het geuraspect en het uitrijden van mest, waarbij de inplantingsplaats van de inrichting een belangrijke rol zal spelen. Bij het vaststellen van hinder zal consequent worden opgetreden om deze hinder weg te werken, waarbij eerst overlegend, daarna eventueel sanctionerend zal worden opgetreden. In sommige gevallen zal ook de opmaak van een geurbestrijdingsplan opgelegd worden. Sensibiliseringscampagnes omtrent industrie en landbouw zullen voornamelijk op gewestelijk niveau worden gestuurd.
- *Beperken geurhinder door particulieren :* De gemeente zal de nodige aandacht besteden aan sensibiliseringscampagnes en politiereglement omtrent o.a. het verantwoord opslaan van afval (vuilniszakken, compost, GFT-afval), het verbranden van afval en organisch materiaal en het houden van huisdieren.

A.3.4. Lichthinder

Zowel de verlichting van openbare gebouwen als de openbare straatverlichting zullen aangepakt worden. Terzake zal ook intensief gesensibiliseerd worden om de problemen bekend te maken en om het maatschappelijk draagvlak voor het verminderen van de lichthinder te vergroten. De gemeente zal aandacht besteden aan volgende doelstellingen :

- *Doorvoeren rationeel verlichtingsbeleid in eigen beleid* : de gemeente kan in eigen beheer lichtvervuiling beperken via maatregelen op vlak van straatverlichting en verlichting van openbare ruimten. Zo wil de gemeente de klemtoonverlichting op kerken tussen bepaalde uren 's nachts laten doven.
- *Stimuleren rationeel verlichtingsbeleid bij burgers, middenstand, bedrijven, ...* : De industriesector kan lichtreclame beperken, 's nachts doven en buitenverlichting beperken, de reclamesector kan illuminaties bij lichtgevende publiciteit beperken.
- *Doorvoeren vergunningenbeleid ter beperking van de lichthinder via milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning* : bij het verlenen van vergunningen kan bv. geëist worden dat lichtreclame van winkels, bedrijven na 24 u moet gedoofd worden, indien ze niet noodzakelijk is voor het werk.

A.3.5. Afvalhinder

- *Stimuleren verantwoord gedrag van burgers via doelgerichte sensibiliseringscampagnes in verband met de bestrijding van illegaal ontwijkgedrag (sluikstorten, zwerfvuil, sluikstoken, sluiklozen, hondenpoep).*

A.4. ACTIES

ACTIE HI1. INVENTARISATIE BRONNEN VAN HINDER

- **Doelstellingen**
 - Inventariseren van bronnen van hinder binnen de gemeente Boortmeerbeek.
 - (Eventueel) opstellen van een strategie op het niveau van de gemeente voor de belangrijkste hinderbronnen.
- **Beschrijving van de actie**

In het kader van de inventarisatie van hinder kan verwezen worden naar de uitbouw van het MilieuKlachten-, Registratie- en OpvolgingsSysteem (MKROS), die door het Vlaamse Gewest is gestart. De bedoeling is dat alle meldingen van klachten gerelateerd aan een vergunningsplichtige inrichting of activiteit en van klachten die het gevolg zijn van een probleem van geluids-, geur-, stof-, roet- of lichthinder in de toekomst geregistreerd worden via MKROS. Op dit moment is het systeem nog niet operationeel maar van zodra dit het geval is, dienen alle klachten hierin te worden opgenomen. Naast het bijhouden van de klachten zal er, op basis van het vergunningenregister van hinderlijke inrichtingen, een hinderkaart worden opgemaakt van de belangrijkste (potentiële) hinderbronnen. Op basis van de inventaris van de belangrijkste bronnen kan op het niveau van de gemeente eventueel een strategie worden ontwikkeld ter bestrijding van hinder.
- **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI1 : inventarisatie bronnen van hinder (geluid, geur, afval, licht)	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integraal hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7.1 het uitbouwen van het beleidskader en de beleidsinstrumenten
Wetgeving	Samenwerkingsovereenkomst : cluster hinder	
Initiatiefnemer	AMINAL	
Betrokkenen	Gemeentebestuur Boortmeerbeek	
Doelgroepen	Milieudienst, politie, bevolking	
Planning	2005-2009 : operationeel MKROS	
Kost	/	

ACTIE HI2. VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN HINDER BIJ HINDERLIJKE INRICHTINGEN

- **Doelstellingen**
 - Integrale naleving milieuwetgeving door hinderlijke inrichtingen.
 - Voorkomen en beperken van lawaai-, geur- en lichthinder door vergunde inrichtingen.
- **Beschrijving van de actie**
 - *Actieve controles bij hinderlijke inrichtingen* :

Op meer regelmatige basis zullen objectieve controles worden uitgevoerd. Dit betekent het effectief uitvoeren van metingen en waarnemingen in de omgeving van bedrijven. Gezien een dergelijke controle vrij omslachtig is en relatief veel tijd in beslag neemt, wordt de controle beperkt tot risico-inrichtingen. Bij de planning zal met volgende factoren rekening gehouden worden :

 - * aanwezigheid van klachten : deze bedrijven zullen prioritair gecontroleerd worden;
 - * nieuwe vergunningsaanvragen : bij elke aanvraag met betrekking tot een bestaande hinderlijke inrichting (hernieuwing, uitbreiding), zal nagekeken worden of bij de beoordeling geen voorafgaand geluids- of geuronderzoek wenselijk is;
 - * opstellen prioriteitenlijst, op basis van de aard van activiteiten (en klachten) : Op basis van deze lijst zullen aanvullend op vorige controles, jaarlijks enkele bedrijven gecontroleerd worden. Er wordt naar gestreefd om jaarlijks minimaal 2 bedrijven effectief te controleren.

- *Oplegging sanering :*

Indien uit de controle blijkt dat er vermijdbare hinder wordt veroorzaakt, zullen de gewenste saneringsmaatregelen worden opgelegd. Op de uitvoering ervan zal worden toegezien door de gemeente.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI2 : hinder (geluid, geur, afval, licht) hinderlijke inrichtingen	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integraal hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7.1 het uitbouwen van het beleidskader en de beleidsinstrumenten
	Samenwerkingsovereenkomst : cluster hinder	
Wetgeving	VLAREM II	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur Boortmeerbeek	
Betrokkenen	Milieudienst en politie	
Doelgroepen	Bedrijven	
Planning	2005 : opmaak lijst bedrijven	
	2006-2009 : jaarlijkse controle van enkele bedrijven	
Kost	Geluidsniveaumeter bij IPZ	

ACTIE HI3.

VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER BIJ LOKALEN MET DANSGELEGENHEID EN HORECAZAKEN

▪ **Doelstellingen**

- Integrale naleving milieuwetgeving door hinderlijke inrichtingen in de gemeente.
- Voorkomen en beperken van lawaaihinder t.g.v. elektronisch versterkte muziek in feestzalen en horecazaken.

▪ **Beschrijving van de actie**

- *Opmaak lijst vergunningsplichtige inrichtingen :*

Alle inrichtingen die vallen onder rubriek 32 zullen worden geïnventariseerd. O.a. volgende gegevens zullen worden nagegaan :

- * overzicht van de jaarlijks in betreffende inrichting georganiseerde activiteiten (voorbij jaren);
- * plattegrond van de inrichting met weergave van de totale oppervlakte van het lokaal of feestzaal, locatie muziekinrichting, ...;
- * van toepassing zijnde milieuvergunningen of aktes van melding;
- * risico op geluidsoverlast voor derden;
- * aanwezige voorzieningen (isolatie e.a.) om overlast te beperken.

- *In orde brengen vergunningsplicht :*

Op basis van de lijst zullen alle exploitanten aangeschreven en aangemaand worden om zich binnen een strikte termijn in orde te stellen, o.a. wat betreft de verplichting tot uitvoering van een akoestisch onderzoek. Enkel aan inrichtingen die in orde zijn met de milieuvoorwaarden zal een milieuvergunning worden afgeleverd, met, indien nodig, bijzondere voorwaarden in verband met geluidshinder en andere hinder (aan- en afrijden van voertuigen, toezicht buiten feestzaal, ...).

- *Uitvoering geluidscontroles :*

- * Bij alle inrichtingen moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. De resultaten van het akoestisch onderzoek moeten ter beschikking worden gesteld van de gemeente;
- * Ter controle van de naleving van de wetgeving zal de gemeente een beperkt akoestisch onderzoek uitvoeren (zie ook HI1).

- *Bekendmaken KB 1977 en verplichting tot erkenningsaanvraag bij zaaluitbaters en organisaties.*

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI3 : geluidshinder bij dansgelegenheden en horecazaken	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integraal hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7.1 het uitbouwen van het beleidskader en de beleidsinstrumenten
	Samenwerkingsovereenkomst, cluster hinder (voorheen optie 11)	
Wetgeving	VLAREM II Wet van 18-07-73 op geluidshinder met o.a. KB 24-02-77 : elektronisch versterkte muziek	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, politie, intergemeentelijke milieudienst Interleuven	
Doelgroepen	Bedrijven, overheid	
Planning	2005-2009	
Kost	Beperkte controle/doorlichting : 250 – 500 EUR per inrichting	

**ACTIE HI4.
VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER BIJ NIET-INGEDEELDE OPENBARE EN PRIVE-
INRICHTINGEN VAN O.A. MUZIEK EN BURENLAWAAI**

▪ **Doelstellingen**

- Beperking van geluidsoverlast t.g.v. niet-ingedeelde inrichtingen en inwoners.
- Integrale naleving milieuwetgeving door inwoners van de gemeente.

▪ **Beschrijving van de actie**

- *Informatieverstrekking naar organisatoren van muziekactiviteiten :*
Deze doelgroep moet in de eerste plaats geïnformeerd worden over geldende wetgeving.
- *Toekenning erkenningen + toezicht naleving opgelegde beperkende maatregelen :*
 - * Toezicht op indienen aanvraag : door de milieudienst zal erop worden toegezien dat voor alle activiteiten waarvoor dit nodig is, ook op voorhand een erkenning, zoals bedoeld in de wet (KB van 77, hoofdstuk 6.7 van VLAREM II), wordt aangevraagd;
 - * Adviesaanvraag van burgemeester en schepenen betreffende de erkenningsaanvraag : elke erkenningsaanvraag zoals bedoeld in de wet, zal voor advies worden voorgelegd aan de milieudienst. Indien nodige geacht, zullen specifieke beperkende maatregelen voorgesteld worden;
 - * Verlening erkenning : het advies van de milieudienst zal worden opgevolgd, met inbegrip van de voorgestelde beperkende maatregelen. Afwijkingen van het advies worden duidelijk gemotiveerd;
 - * Toezicht op naleven opgelegde beperkende maatregelen in erkenning.
- *Toezicht naleving politiereglement :*
In het politiereglement moeten meer specifieke richtlijnen opgenomen i.v.m. geluidshinder.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI4 : voorkoming/beperking geluidshinder door muziek : * sensibilisatie m.b.t. wetgeving * naleving wetgeving (verlenen erkenningen, controle naleving normen)	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integraal hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7.1 het uitbouwen van het beleidskader en de beleidsinstrumenten
	Samenwerkingsovereenkomst, cluster hinder (voorheen optie 11)	
Wetgeving	KB 24-02-77 : elektronisch versterkte muziek VLAREM	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, politie, intergemeentelijke milieudienst Interleuven	
Doelgroepen	Overheid, particulieren, organisatoren muziekactiviteiten	
Planning	2005-2009	
Kost	De kosten zitten grotendeels vevat in de normale werkingskosten van de milieudienst en de basisaansluitingskost bij de intergemeentelijke milieudienst	

**ACTIE HI5.
VOORKOMEN EN BEPERKEN GELUIDSHINDER DOOR VERKEER/ AANPAK VRACHTVERKEER
IN DE DORPSKERNEN**

- **Doelstellingen**
 - Vergroten verkeersveiligheid in woonkernen.
 - Verminderen lawaaioverlast door verkeer.
 - Zie doelstellingen mobiliteitsplan.
- **Beschrijving van de actie**
Boortmeerbeek heeft een ontwerp van een mobiliteitsplan. Normaal gezien wordt dit eind dit jaar door de verkeerscommissie goedgekeurd.
- **Actiefiche**

Soort actie	HI5 : voorkomen en beperken van geluidshinder door verkeer	
Inkadering	MINA 3	Project 30 milieu en mobiliteit
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7.1 het uitbouwen van het beleidskader en de beleidsinstrumenten
	Samenwerkingsovereenkomst : cluster hinder	
Wetgeving		
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Administratie Wegen en Verkeer, begeleidingscommissie mobiliteitsplan, lokale handel, dienst openbare werken	
Doelgroepen	Bevolking	
Planning	2005-2009	
Kost		

**ACTIE HI6.
VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN LICHTHINDER DOOR OPENBARE DIENSTEN
(STRAATVERLICHTING + VERLICHTING DOOR OPENBARE GEBOUWEN)**

- **Doelstellingen**
Voorkomen en beperken van lichthinder door openbare diensten.
- **Beschrijving van de actie**
 - Enerzijds zijn de gemeenten door de openbare verlichting medeverantwoordelijk voor lichthinder en lichtvervuiling. Anderzijds vormen ze een belangrijke schakel in de aanpak van deze problematiek. De grote boosdoeners zijn 'slechte' verlichtingsinstallaties die licht rechtstreeks of door weerkaatsing de hemel insturen. Dit kan te wijten zijn aan 'slechte' verlichtingstoestellen, een te hoog lampvermogen of een teveel aan verlichtingspunten op een bepaalde oppervlakte. Om lichthinder en lichtvervuiling te beperken en energie te besparen, moet naast het rechtstreekse lichtverlies door het verlichtingstoestel ook het lichtverlies door weerkaatsing of reflectie tot een minimum beperkt worden.
- **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI6 : voorkomen en beperken van lichthinder door openbare verlichting (openbare verlichting en straatverlichting)	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integratie hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7 reductie geluids-, geur- en lichthinder
	Samenwerkingsovereenkomst : cluster hinder	
Wetgeving	VLAREM II	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, Technische dienst	
Doelgroepen	Burgers	
Planning	2005-2009	
Kost		

ACTIE HI7.

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN LICHTHINDER DOOR HINDERLIJKE INRICHTINGEN, NIET-HINDERLIJKE INRICHTINGEN EN INWONERS

▪ Doelstellingen

- Voorkomen en beperken van lichthinder door sensibilisatiecampagnes.
- Voorkomen en beperken van lichthinder door controle op vergunde inrichtingen.
- Voorkomen en beperken van lichthinder door het opnemen van bepalingen ter voorkoming of beperking van lichthinder in een politiereglement.

▪ Beschrijving van de actie

De gemeente kan sensibilisatiecampagnes voeren omtrent voorkoming en beperking van lichthinder (bv. de gemeente zou moeten overwegen om deel te nemen aan de Nacht van de Duisternis). Hierbij kan gewezen worden op drie algemene principes : hoe verlichten, wanneer verlichten en waar verlichten. Bij het eerste principe, hoe gaan we verlichten, kunnen richtlijnen worden gegeven voor de lamp, de spiegel en de armatuur. Het tweede principe behandelt de vraag wanneer men verantwoord kan verlichten. Mogelijke verlichtingswijzen zijn : de hele nacht verlichten, een gedeelte van de nacht verlichten, het licht op een bepaald uur doven en 's morgens ontsteken, het licht dimmen en de intensiteit verminderen of één lamp op twee doven. In verband met de plaatsing van het verlichtingstoestel kunnen richtlijnen worden gegeven voor de richting van de hoofdstraal.

Daarnaast kunnen via het verlenen van vergunningen of via politiereglementen de volgende eisen gesteld worden aan de verlichting van winkels, bedrijven, horeca, en dergelijke :

- de verlichting wordt gedoofd na een bepaald uur als er geen werkzaamheden meer zijn;
- de verlichting wordt gedimd tot een bepaalde lichtintensiteit;
- bepalingen over de wijze waarop verlicht moet worden.

▪ Actiefiche

Soort actie	Taak HI7 : voorkomen en beperken van lichthinder bij hinderlijke inrichtingen, niet-hinderlijke inrichtingen, inwoners	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integratie hinderbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 7 reductie geluids-, geur- en lichthinder
	Samenwerkingsovereenkomst : cluster hinder	
Wetgeving	VLAREM II	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, Technische dienst	
Doelgroepen	Hinderlijke inrichtingen, niet-ingedeelde inrichtingen, inwoners	
Planning	2005-2009	
Kost		

ACTIE HI8.

VOORKOMEN VAN ONTWIJKGEDRAG

▪ Situering van de problematiek

Volgende ontwijkmogelijkheden kunnen worden aangehaald : sluikstorten, zwerfvuil, sluikstoken, sluiklozen en hondenpoep. De negatieve gevolgen voor omgeving (bv. rookhinder) en milieu (verspreiding schadelijke stoffen) van dergelijk gedrag zijn duidelijk. Een deel van de klachten die binnenkomen bij de gemeente via meldingen aan het milieuloket gaan over sluikstorten, wat erop wijst dat de bevolking een dergelijk gedrag als onaangepast en ongewenst beschouwt.

▪ Doelstellingen

- Vergroting milieubewustzijn van de bevolking.
- Bekomen van een voor milieu en natuur gunstige gedragswijziging bij de bevolking.

▪ **Beschrijving van de actie**

- *Sensibilisatie m.b.t. voorkoming van illegaal ontwijkgedrag* : sensibilisatie gericht naar de algemene bevolking en naar specifieke doelgroepen (bv. scholen) :

* Verspreiding infolders.

* Specifieke voorzieningen : Naast sensibilisatie kunnen ook specifieke voorzieningen zoals bv. afvalbakken op uitgekozen plaatsen in de gemeente bijdragen tot het inperken van deze problematiek. Plaatsen waar regelmatig sluikestorten worden vastgesteld, zullen worden geïnventariseerd, en indien effectief nodig, voorzien worden van waarschuwingborden.

* Organisatie zwerfvuilactie.

* Controle en optreden tegen illegaal ontwijkgedrag :

Ervaring uit het verleden wijst uit dat ondanks sensibilisatie er toch nog ontwijkgedrag voorkomt en dat dit als zeer hinderlijk wordt ervaren. Meer kordaat optreden is dus gewenst. Inzake controle en bestraffing moet er in de eerste plaats een goede samenwerking zijn met de politiediensten, waarbij duidelijk afspraken gemaakt worden m.b.t. de wijze van controle, de tolerantie, e.d. Alleszins mag de controle zich niet beperken tot controle naar aanleiding van klachten, maar moet er ook op eigen initiatief (regelmatig) gecontroleerd worden. Een goede opvolging van de vastgestelde overtredingen moet voorzien worden, zowel op het terrein (bv. snel opruimen van sluikestorten) als naar overtreder toe (klachtenregistratie en opvolging, boete-inning).

* Klachtenregistratie met behulp van MKROS (MilieuKlachtenRegistratie en OpvolgingsSysteem). Dit systeem is momenteel nog niet operationeel.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak HI8 : vermijden ontwijkgedrag	
Inkadering	MINA 3	Project 17 integratie hinderbeleid Project 11 afvalvoorkoming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 4 samenwerking voor een gestroomlijnd huishoudelijk afvalbeleid
	Samenwerkingsovereenkomst clusters vaste stoffen en hinder (voorheen optie 7 in milieuconvenant)	
Wetgeving	Afvalstoffendecreet, VLAREA, gemeentelijke reglementen	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, politie	
Doelgroepen	Bevolking, scholen, verenigingen	
Planning	2004 : plaatsen voorzieningen en afspraak met politiediensten 2005-2009 : systematische controle en opvolging	
Kost		

B. Bodemverontreiniging

B.1. INVENTARISATIE

B.1.1. Inleiding

Onder bodem wordt verstaan : het bovenste, losse, min of meer verweerde deel van de aardkorst tot op een diepte waar een rechtstreekse invloed op plantengroei kan verwacht worden. Voor ons land betekent dit een diepte van 1 à 2 meter. In deze losse grondlaag komen planten en dieren voor. Verder is de bodem ook zeer belangrijk als filter en stockageplaats van water.

Bodemverontreiniging heeft betrekking op situaties waarbij door menselijke activiteiten milieugevaarlijke stoffen zoals zware metalen, organische stoffen en pesticiden in de bodem terecht komen en de kwaliteit ervan op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloeden. Men spreekt van bodemverontreiniging vanaf het ogenblik dat het natuurlijk bufferend vermogen van de bodem overschreden wordt en de bodem niet langer in staat is om alle vreemde stoffen te "behandelen". Terzake zijn er in het bodemdecreet specifieke bodemnormen opgenomen. Er bestaat nog geen volledig beeld van het aantal potentieel en reëel verontreinigde sites in Vlaanderen. Het huidig beeld over de omvang is enerzijds beperkt tot de inventaris van de voormalige stortplaatsen of bedrijfsterreinen en anderzijds tot de gronden die in uitvoering van het bodemsaneringsdecreet gekend zijn.

Bodemverontreiniging heeft een negatief effect op fauna en flora en kan aanleiding geven tot grondwaterverontreiniging. Het staat bijvoorbeeld vast dat verontreiniging door pesticiden, nutriënten en zware metalen vaak een ongunstige invloed op de biodiversiteit heeft. Daarnaast heeft bodemverontreiniging ook vaak ernstige ruimtelijke en economische gevolgen. De gebruiksmogelijkheden van verontreinigde bodems zijn immers beperkt.

In sommige gevallen is de sanering dringend omdat de gezondheidsrisico's voor de mens (o.m. via het drinkwater of de voedselketen), de risico's voor het ecosysteem of de verspreidingsrisico's te groot zijn. De sanering van lokale, verontreinigde bodems kost de maatschappij een fortuin. De kosten nemen elk jaar toe, doordat al aanwezige mobiele verontreiniging zich verder verspreidt.

B.1.2. Bodems in Boortmeerbeek

Situatie in Boortmeerbeek

Voor heel Vlaanderen, dus ook voor Boortmeerbeek, zijn de aanwezige bodemtypes reeds in kaart gebracht (zie bijgevoegde kaart). De vochtige zandleem- en vochtige zandgronden zijn de meest voorkomende bodemseries in Boortmeerbeek. Ze zijn meestal terug te vinden aan de westelijke en zuidelijke kant van de gemeente. Aan de noordoostelijke grens van de gemeente komen enkele kleine gebieden van natte klei en natte leem voor.

B.1.3. Bodemverontreiniging als gevolg van luchtverontreiniging

Schadelijke stoffen die in de lucht geëmitteerd worden, zullen afgezet worden op de bodem. Dit verschijnsel noemt men droge depositie. Stoffen zoals SO₂, NO_x, NH₃, PAK's en dioxines geven aanleiding tot verzuring van de bodem. Deze verzuring verhoogt de kans op schade aan ecosystemen en op corrosie van materialen en gebouwen. Zware metalen die in de lucht terecht komen, kunnen ook weer afgezet worden op de bodem. Zware metalen die toxisch zijn voor de mens kunnen aldus terecht komen in het grondwater, wat problemen kan opleveren bij de winning van grondwater. Opname van zware metalen door planten zal resulteren in een negatief effect voor deze planten, bv. opbrengstvermindering van gewassen. De oorzaken van deze vormen van bodemverontreiniging liggen bij luchtverontreiniging en worden aldus ook behandeld in het deel luchtverontreiniging.

B.1.4. Bodemverontreiniging als gevolg van vermisting

Vermisting is de ontregeling van ecologische processen en kringlopen door een overmatige toevoer van nutriënten in het milieu. De belangrijkste nutriënten zijn stikstof (N) en fosfor (P). Ook kalium (K) heeft een licht vermestend effect. Er zijn verschillende bronnen van vermisting. De nutriënten, die niet via bemesting op de bodem terechtkomen, bereiken deze via de lucht of het water (door vervluchting, uitspoeling, lozing, depositie). Volgende sectoren brengen belangrijke hoeveelheden nutriënten in het milieu :

- Landbouw (in 2000 : 71,1%) : gebruik van meststoffen in land- en tuinbouw, veeteelt, mestopslag, lozing van afvalwaters van landbouwbedrijven, ...;
- Bevolking (in 2000 : 12,4%) : verbrandingsprocessen, lozingen van ongezuiverde afvalwaters, GFT-afval, ...;
- Verkeer (in 2000 : 7,4%) : verbrandingsprocessen;
- Industrie (in 2000 : 6,3 %) : verbrandingsprocessen, lozingen van ongezuiverde afvalwaters en van organische afvalstoffen, ...

Vermisting doet de biodiversiteit dalen, verontreinigt het oppervlaktewater (eutrofiëring) en grondwater, bedreigt de drinkwatervoorziening, verstoort bodemprocessen (hoge N-depositie) en heeft een nadelige invloed op land- en bosbouwactiviteit (boom- en gewasschade, veeziekten, ...). Ook de mens kan negatieve gevolgen ervaren : nitraten kunnen in het menselijk lichaam omgezet worden in nitrieten die door een binding met het zuurstoftransporterende hemoglobine de zuurstoftoevoer in het lichaam kunnen hinderen.

B.1.4.1. Bronnen van nutriënten

De nutriënten die in de bodem terechtkomen, kunnen afkomstig zijn van verschillende bronnen :

- Emissie van gasvormige stikstofcomponenten (NO_x, N₂O en NH₃);
- Lozing van bedrijfs- en huishoudelijk afvalwater;
- Bemesting van de bodem.

B.1.4.2. Mestwetgeving (d.d. 11-08-03)

Het oorspronkelijke mestdecreet (decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen) dateert van 23 januari 1991 en werd reeds meermaals gewijzigd (1995 : Mestactieplan 1; 1999 : Mestactieplan 2). De meest recente wijziging is beter gekend onder het Mestactieplan 2bis (MAP2bis). Het decreet inventariseert de productie en de in- en uitvoer van dierlijke mest (jaarlijkse aangifte en register), regelt de afzet van deze en andere (niet-chemische) mest, door producenten, mestvoerders en verzamelpunten en mestbewerkers en -verwerkers. Het bepaalt de bemestingsnormen en -voorwaarden die moeten in acht genomen worden en de heffingen die moeten betaald worden.

Volgende maatregelen om de mestproductie te beperken, zijn in dit MAP voorzien :

- **Strikt vergunningenbeleid :**
 - Stand-stillmestproductie op gewestelijk niveau;
 - Beperkingen in functie van de gemeentelijke productiedruk;
 - De nutriëntenhalten per inrichting.
- **Bemestingsnormen en -voorschriften.**

B.1.4.3. Mestproblematiek in de gemeente Boortmeerbeek

Volgens de statistische gegevens van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) telt de gemeente 28 bedrijven (personen die een landbouwbedrijf uitbaten) voor 2001. Hiervan zijn er 24 bedrijven met dieren en gronden en 4 dierloze bedrijven. Het totaal areaal cultuurgrond heeft een oppervlakte van 442 ha. Gezien dit vrij groot areaal is de bemestingsdruk in de gemeente vrij laag namelijk 62 kg P₂O₅/ha, en wordt de gemeente gecatalogeerd als "witte gemeente". Meer gedetailleerde gegevens over deze mestsituatie in de gemeente is weergegeven in de onderstaande tabellen. Deze cijfers geven enkel de aangiftes weer. Waarschijnlijk zijn er ook inrichtingen die geen aangifte doen. Daarnaast zijn er ook heel wat particulieren die bemesten.

Tabel 5.2. : Bemestingsdruk in de gemeente (VLM, oorspronkelijk en 2002)

Oorspronkelijke oppervlakte cultuurgrond	Oorspronkelijke productie	Oorspronkelijk productieniveau	Geactualiseerde productie	Geactualiseerd productieniveau	Maximaal productieniveau
501 ha	23.842 kg P ₂ O ₅	48 kg P ₂ O ₅ /ha	24.083 kg P ₂ O ₅	48 kg P ₂ O ₅ /ha	74 kg P ₂ O ₅ /ha

Tabel 5.3. : Mestproductie in de gemeente Boortmeerbeek (VLM, 2002)

Bedrijven	Aantal		
Aantal inrichtingen	28		
Mestproductie	kg P₂O₅		kg P₂O₅/ha
Totaal productie P₂O₅	15394 kg	(dierlijke) mestdruk per ha	35 kg/ha
Rundveehouderij	Aantal	Overige	Aantal
Runderen < 1 jaar	30	Paarden en pony's	13
Runderen 1-2 jaar	30	Geiten en schapen < 1 jaar	74
Melkkoeien en zoogkoeien	294	Geiten en schapen > 1 jaar	83
Mestkalveren	1	Konijnen	0
Andere runderen	40	Nertsen	0
Pluimveehouderij		Varkenshouderij	
Leghennen	25	Biggen	0
Slachtkuikens	0	Beren	0
Opfokpoelen	0	Zeugen incl. biggen < 7 kg	0
Ander pluimvee	12	Andere varkens	0
Cultuurgronden	ha		ha
Totaal grond	442		
Gras	261	Mais	94
Andere gewassen	73	Laag-N behoeftigen	14

In- en export mest	kg P ₂ O ₅	kg N
Invoer mestafzetdocumenten	2175	2379
Invoer burenregeling	0	0
Totaal invoer	2175	2379
Uitvoer vervoersdocumenten	13945	23970
Uitvoer burenregeling	0	0
Totaal uitvoer	13945	23970
Netto uitvoer	11770	21591

Uit deze cijfers blijkt dat de bemestingsdruk afneemt. De netto-uitvoer is 11770 kg P₂O₅ en 21591 kg N. Niettegenstaande de veeteelt en akkerbouw beperkt is in de gemeente, blijft het uiteraard van belang dat de geldende bemestingsnormen en uitrijregelingen strikt worden nageleefd. Dit betekent dat er voldoende controle dient uitgevoerd te worden, wat niet altijd evident is.

Aansluitend bij de problematiek van vermisting, kan er vermeld worden dat het gebruik van meststoffen ook aanleiding geeft tot een verhoging van de concentratie zware metalen in de bodem. Het inperken van het gebruik van mest draagt er dus ook toe bij dat de toevoer van zware metalen wordt afgeremd. Ook het opbrengen van slib als secundaire grondstof kan aanleiding geven tot verontreiniging; een goede analyse van dit slib is noodzakelijk.

B.1.5. Bodemverontreiniging door aanwezigheid van milieuschadelijke stoffen in de bodem

Bodemvervuiling of verstoring door milieugevaarlijke stoffen kan afkomstig zijn van diverse activiteiten:

- industriële activiteiten :
 - opslag van gevaarlijke stoffen;
 - exploitatie van Vlarebo-activiteiten;
 - storten van (industriële) afval.
- gemeentelijke activiteiten :
 - storten van huishoudelijk afval;
 - gebruik van bestrijdingsmiddelen;
 - gebruik van strooizout;
 - slibruiming vervuilde waterbodems.
- huishoudelijke activiteiten : opslag van stookolie en diesel.
- landbouw, tuinbouw, particulieren : gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De mogelijke gevolgen van vervuiling met milieuschadelijke stoffen zijn :

- verontreiniging van het grondwater;
- verontreiniging van de waterlopen;
- beschadiging van planten/gewassen;
- gevaar voor de gezondheid van mens en dier.

B.1.5.1. Wetgeving : Bodemsaneringsdecreet en VLAREBO

Sinds 1995 beschikt het Vlaamse Gewest over een bodemsaneringswetgeving, vastgelegd in het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering ('Bodemsaneringsdecreet'). De uitvoeringsbepalingen werden opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 1996 houdende vaststelling van het Vlaamse reglement betreffende de bodemsanering ('VLAREBO'). Men spreekt over bodemverontreiniging bij 'de aanwezigheid van stoffen of organismen, veroorzaakt door menselijke activiteiten, op of in de bodem of opstallen, die de kwaliteit van de bodem op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloeden of kunnen beïnvloeden' : er wordt onderscheid gemaakt tussen niet-vervuilde (achtergrondwaarden) en vervuilde bodems (bodemsaneringsnormen).

B.1.5.2. Vervuilde bodems in de gemeente

Algemeen

Sinds 1994 is OVAM actief bezig met het aanleggen van een "**register (inventarisatie) van verontreinigde gronden**" in Vlaanderen. Bedoeling is dat op termijn alle vervuilde bodems in dit register komen.

Dit register vormt ook de basis voor het afleveren van bodemattesten, die verplicht bij iedere overdracht van grond aanwezig moeten zijn. In een dergelijk attest worden de (eventuele) aard en hoeveelheid van de verontreiniging beschreven. Aan de hand van bovenstaande attesten moet men op termijn dus een overzicht krijgen van alle verontreinigde gronden gelegen binnen het Vlaamse Gewest. Normaal wordt ook de gemeente steeds op de hoogte gebracht van de aanwezigheid van percelen van hun grondgebied in dit register, dat ter inzage moet liggen.

Situatie in Boortmeerbeek

In Boortmeerbeek zijn er 32 percelen opgenomen in het register van verontreinigde gronden. In totaal gaat het om 25 ha die gesaneerd moeten worden. De meeste terreinen zijn oude fabrieksterreinen gelegen langst de vaart. Enkele percelen werden vervuild door lekkende stookolietanks.

B.1.5.3. Industriële activiteiten

Algemeen

In het bodemsaneringsdecreet is een lijst opgenomen van allerhande inrichtingen en activiteiten die potentieel bodemverontreiniging kunnen veroorzaken. Bij overdracht van gronden rust bij deze bedrijven de verplichting om een oriënterend onderzoek uit te voeren. Afhankelijk van het risico is er ook de verplichting om dergelijke onderzoeken periodiek uit te voeren (om de 5, 10 of 20 jaar).

Naast de opslag en overslag van gevaarlijke stoffen vormen ook oude industrieterreinen een vergroot risico naar bodemverontreiniging toe. Deze terreinen zijn echter niet altijd gekend of onderzocht. Een grondige inventaris van de toestand van oude industrieterreinen dringt zich dan ook op.

Situatie in Boortmeerbeek

De gemeente is verplicht een register bij te houden van potentieel bodemvervuilende activiteiten van inrichtingen en opslag van meer dan 5000 l stookolie bij particulieren. Meestal gaat het om activiteiten waarbij, al dan niet rechtstreeks, opslag en overslag van gevaarlijke stoffen mee gemoeid is. Opslag en overslag van gevaarlijke stoffen vormen immers reële risico's t.a.v. bodemverontreiniging. Onderstaande tabel geeft een overzicht van dergelijke inrichtingen en/of activiteiten voor Boortmeerbeek. Het betreft een indicatieve lijst die werd opgemaakt aan de hand van de inventaris van vergunde bedrijven en niet op het terrein werd gecontroleerd. Mogelijk zijn er dan ook tekortkomingen of fouten.

Lijst van VLAREBO-inrichtingen in Boortmeerbeek kan bekomen worden bij de milieudienst van de gemeente.

B.1.5.4. Bodemvervuiling t.g.v. gemeentelijke activiteiten

▪ Ruimen van beken en waterlopen

De verontreiniging van het oppervlaktewater heeft er toe geleid dat veel onderwaterbodems ook verontreinigd zijn. Dit vervuild slib is niet alleen een permanente bron van vervuiling van het water; het vormt ook een risico op grondwatervervuiling en geeft problemen bij het ruimen omdat de bodem op de oever, waar het slib gedeponneerd wordt ook dreigt te vervuilen.

Dit probleem moet in eerste instantie preventief aangepakt worden door de verontreiniging van de waterlopen tegen te gaan en pas in tweede instantie door het afvoeren van het slib naar daartoe bestemde slibverwerking of naar stortplaatsen. Dergelijke wijze van saneren kost immers zeer veel geld gezien de beperkte aanwezigheid van slibverwerkingsinstallaties. Vandaar eveneens het belang inzake opmaak van een slibuimingsplan voor een degelijke planmatige aanpak van deze problematiek.

Situatie in Boortmeerbeek

In Boortmeerbeek is weinig bekend omtrent de vervuilingsgraad van de beken. In de begroting wordt vanaf dit jaar een budget voorzien om een vijftal analyses per jaar te doen. Zo kan er geleidelijk een inventaris opgemaakt worden van de toestand van de beken. De gemeente wil ook een bekenplan laten opmaken met hierop aansluitend een slibuimingsplan. Voor meer details hierover zie hoofdstuk water.

▪ Gebruik van dooizouten

Het gebruik van dooizouten in de winter geeft aanleiding tot verzilting (= toename zoutconcentratie) van de bodem. Deze zouten komen door afspoeling terecht in het oppervlaktewater, grondwater en op de wegbermen. Dit laatste geeft aanleiding tot het groeien van voornamelijk zoutminnende planten op de wegbermen.

Uiteraard dient er in dit geval steeds rekening gehouden te worden met de veiligheid van de weggebruikers in geval van sneeuwval en ijzel. Een goede afstelling van de strooimachine kan er echter wel toe bijdragen dat er geen overmatig gebruik van dooizouten is en dat er slechts een minimum aan dooizouten rechtstreeks terechtkomt op de wegbermen.

- Storten van afval

Vroeger werden afvalstoffen zonder veel voorzorgsmaatregelen op of in de bodem gestort. Dit gold zowel voor storten van reststoffen, van industriële productieprocessen als voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen op gemeentelijke stortplaatsen. Dergelijk ongecontroleerd storten van (huishoudelijke) afvalstoffen heeft enkele zwaar vervuilde gronden in elke gemeente tot gevolg. Een oplossing voor deze vervuilde sites is veelal kostelijk en is afhankelijk van voorgaand onderzoek (omvang vervuiling, voorgestelde saneringswijze). Alleszins moet er op termijn een milieuveilige oplossing gevonden worden. In dit kader stelt zich ook de problematiek van de nabestemming van het terrein. Toegezien moet worden of er door de nabestemming op langere termijn geen problemen zullen optreden, bv. te wijten aan het verzakken van de bodem, vrijkomen van gassen e.d. meer.

Er zijn 3 vergunde en 3 niet-vergunde oude stortplaatsen in de gemeente.

Niet vergund zijn :

Het terrein aan de Schoubroekstraat (scoutslokalen) waar momenteel een oriënterend bodemonderzoek wordt uitgevoerd. Op basis hiervan kan onderzocht worden hoe groot het risico is op bodem- en grondwaterverontreiniging. Afhankelijk van de resultaten zullen de nodige maatregelen moeten genomen worden voor deze terreinen een duurzame nabestemming te kunnen realiseren.

Ook niet vergund was de stortplaats aan de Haagbeukweg waar nu een nieuwe verkaveling ligt (particulier eigendom) en een terrein naast de begraafplaats op de Rijmenamsebaan.

De terreinen met een vergunning zijn :

De vuilnisbelt naast Doe-het-zelfhandel-Geeraerts, op het terrein waar nu het speelplein Ravot gevestigd is. De stortplaats was gelegen op het achterste gedeelte van de percelen.

In de deelgemeente Hever is er een historische stortplaats achter de kerk, het Broeck. Dit stort is gesloten sinds 1977.

De stortplaats van Agemens is gelegen tussen de Dreef en de Provinciesteenweg. Deze site werd gesloten in het najaar van 1972.

- Exploitatie van inrichtingen

De gemeente is ook exploitant van een aantal inrichtingen (gemeentelijke werkplaats, scholen, gemeentehuis, ...) die potentieel bodemvervuilend zijn. Ook hier betreft het in de eerste plaats de opslag van stookolie en vergelijkbare gevaarlijke stoffen. Uiteraard heeft de gemeente hier een voorbeeldfunctie, en moeten alle inrichtingen worden uitgebaat overeenkomstig de VLAREM-voorwaarden.

- Gebruik van bestrijdingsmiddelen

Algemeen

Het gebruik van persistente bestrijdingsmiddelen kan er toe bijdragen dat de concentratie bestrijdingsmiddelen in de bodem oploopt en dat er uitspoeling naar het grondwater toe optreedt. De grote verbruikers van bestrijdingsmiddelen zijn de openbare besturen, landbouwers en particulieren.

Op 21 december 2001 keurde het Vlaams Parlement het decreet houdende de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest, goed. Vanaf 1 januari 2004 mogen openbare besturen in principe geen pesticiden meer gebruiken, tenzij ze dit in een afbouwplan grondig motiveren. Het decreet stelt dus als streefdoel de nuloptie : de meest milieuvriendelijke toepassing van bestrijdingsmiddelen is immers ze niet gebruiken. Die nuloptie is echter voor sommige openbare diensten op korte termijn niet haalbaar. Daarom is een mogelijkheid voorzien om het bestrijdingsmiddelengebruik stapsgewijs af te bouwen. Hiertoe dient een reductieprogramma met een afwijking op het nulgebruik te worden opgemaakt.

Situatie in Boortmeerbeek

De afbouw in het gebruik van bestrijdingsmiddelen zal in Boortmeerbeek, zoals in de meeste gemeenten, stapsgewijs gebeuren, zoals omschreven in het reductieplan dat werd opgemaakt voor het Vlaams gewest (d.d. 28.05.2003). In de periode 2003 – 2004 zal de aandacht vooral uitgaan naar de bewustmaking van de groenarbeiders en naar de keuze en het gebruik van de minst schadelijke producten. Om op een verstandige en correcte wijze om te gaan met biociden en alternatieve bestrijdingsmiddelen, moet men immers goed op de hoogte zijn van de verschillende mogelijkheden. Daarom wonen de betrokken medewerkers van de gemeentediensten (groenarbeiders, ploegbaas, milieuambtenaar) studiemomenten bij. Er wordt ook extra aandacht gegeven aan een verantwoorde bereiding van de spuitoplossingen, het correct gebruik en het onderhoud van de spuitapparatuur. Er wordt een inventaris bijgehouden van de gebruikte biociden en meegestuurd met het MJP.

Naast deze biociden wordt er in Boortmeerbeek ook gewerkt met alternatieve en meer milieuvriendelijke methoden zoals het aanbrengen van bodembedekkers op de perken en het gebruiken van verhakseld snoeihout.

Sensibilisatie van alle betrokken partijen is een belangrijk onderdeel in het realiseren van een reductie van het bestrijdingsmiddelengebruik. Dit onderdeel is essentieel voor het welslagen van het reductieprogramma omdat het de duurzaamheid van de gekozen optie moet garanderen door een breed draagvlak en omdat het bovendien een positieve spin-off kan realiseren in het privé-gebruik.

Vanaf 2009 is het de bedoeling om het nulgebruik uit te breiden naar het volledig grondgebied. De bedoeling is dat uiterlijk op 1 januari 2015 het nulgebruik bereikt wordt. De omschakeling naar groenbeheer zonder bestrijdingsmiddelen vraagt een doordachte aanpak. Het is belangrijk dat een inventaris van het beheer per groentype beschikbaar is. Groenzones beheren zonder bestrijdingsmiddelen vergt een omschakeling die door talrijke elementen bepaald wordt. Het is niet alleen belangrijk zonder bestrijdingsmiddelen te werken, ook de haalbaarheid is een belangrijk aspect. Hierbij wordt nagegaan wanneer een andere aanleg of ander beheer kan overwogen worden. Door kleine of grotere ingrepen kan het beheer van groen minder arbeidsintensief worden.

B.1.5.5. Particuliere opslag van stookolie en diesel

Heel wat woningen worden verwarmd met stookolie. Daarnaast zijn er gezinnen die over een opslag van diesel voor de wagen beschikken. Al deze opslag van stookolie en diesel vormen potentiële bronnen i.v.m. bodemverontreiniging door gevaar op lekken en lekverliezen bij vullen en ledigen. De recente wetgeving is wat dit risico op bodemvervuiling betreft een grote verbetering.

B.1.5.6. Bodemvervuiling t.g.v. grondverzet

Het aan- of afvoeren van grond is een activiteit waaraan risico's zijn verbonden. In vele gevallen is men niet op de hoogte vanwaar de grond afkomstig is en/of deze al dan niet vervuild is. De Vlaamse regering hanteert het stand-still-principe als basis van de nieuwe wetgeving rond grondverzet namelijk er mag geen nieuwe bodemverontreiniging worden veroorzaakt. Deze regelgeving is omgezet naar het uitvoeringsbesluit VLAREBO hoofdstuk 10 en is sinds 01-01-2004 van kracht.

B.2. KNELPUNTEN

B.2.1. Vervuiling door opslag milieuschadelijke stoffen

- *Opslag stookolie door particulieren* : de particuliere opslag van stookolie gebeurt in vele gevallen nog in (oude) tanks die niet meer conform de huidige wetgeving zijn. Deze tanks zijn niet meldingsplichtig dus de gemeente heeft er geen controle over waar ze zich bevinden. Volgens recente wetgeving zouden deze tanks enkel nog gevuld mogen worden indien ze voorzien zijn van een groene dop. Spijtig genoeg wordt deze wetgeving niet altijd strikt nageleefd. Elke tank op zich vormt dan ook een vergroot risico t.a.v. bodemverontreiniging.
- *Opslag van gevaarlijke stoffen op bedrijven* : zoals bij particulieren houdt ook deze opslag een verhoogd risico in op bodemvervuiling (vooral stookolie, benzine, afvalolie,...). Het is wenselijk dat de naleving van de VLAREM-wetgeving nauwkeuriger opgevolgd wordt.

B.2.2. Bodemvervuiling door bedrijfsactiviteiten

- *Opvolging van de dossiers i.v.m. bodemvervuiling* : het correct en daadwerkelijk opvolgen van alle dossiers m.b.t. bodemvervuiling is een omvangrijke taak en loopt vaak vast in administratieve procedures. In de gemeente Boortmeerbeek zijn er 38 gronden geregistreerd. De gemeente zelf kan niet altijd stappen nemen om tot sanering over te gaan. Bij de opvolging van deze vele dossiers is tijdsgebrek van de administratie een niet te onderschatten probleem.
- *Historische verontreiniging* : er is nog maar een beperkt gericht onderzoek geweest om de potentieel vervuilde sites in kaart te brengen (oude bedrijfsterreinen, oude stortten, ...). Er zijn ook nog niet voldoende oriënterende bodemonderzoeken uitgevoerd om de graad van risico van deze historische sites te kunnen inschatten. De kans dat dergelijke historisch vervuilde terreinen aanwezig zijn, is daarom niet verwaarloosbaar.
- *Probleem oude stortplaatsen* : in de gemeente zijn er 6 voormalige stortten aanwezig. Deze kunnen een bedreiging vormen voor bodem- en grondwaterverontreiniging. Momenteel is hier wel opvolging van de mogelijke risico's op verontreiniging.

B.2.3. Vermesting

- *Controle naleving bemestingsnormen* : zoals reeds eerder gemeld (deel oppervlaktewater), is de overbemesting van kleine percelen, waarvoor geen aangifteplicht geldt, een knelpunt in de gemeente, alsook de controle. Controle ten velde (naleving bemestingsnormen en uitrijregels) is zeer moeilijk en wordt in de praktijk niet gedaan door de gemeente. Wel is de mestbank verplicht om staalnames te organiseren en steeds bij klachten onmiddellijk controle te doen.

B.2.4. Potentiële vervuiling door gemeentelijke activiteiten

- *Ruimen van beken en waterlopen* : het ruimen van beken en waterlopen, al dan niet door de gemeente, kan leiden tot bodemvervuiling. Het correct opvolgen van de procedures voorzien in het bodemdecreet en VLAREA, waardoor dergelijke vorm van vervuiling vermeden kan worden, is echter zeer kostelijk. Een goede kennis van de beken en planning voor de ruiming is noodzakelijk (zie ook bekenruimingsplan in het hoofdstuk water).
- *Gebruik van dooizouten* : het gebruik van dooizouten is een probleem van zodra er een overmaat aan dooizouten gebruikt wordt of indien de gebruikte strooimachine slecht is afgesteld.
- *Exploitatie gemeentelijke inrichtingen* : om haar voorbeeldfunctie te kunnen waarmaken, is de gemeente verplicht al haar inrichtingen strikt conform de VLAREM-voorwaarden te exploiteren. In de eerste plaats betreft het hier de opslag van stookolie bij de verschillende inrichtingen.
- *Gebruik van bestrijdingsmiddelen* : de groendienst van de gemeente is een belangrijke gebruiker van bestrijdingsmiddelen. Het gebruik door particulieren kan door gerichte sensibilisatie en voorlichting verder beperkt worden.

B.2.5. Grondverzet

- *Reglementering onvoldoende gekend* : de aan- en afvoer van grond is recentelijk gereguleerd maar vaak nog niet voldoende gekend bij openbare besturen, ondernemingen en particulieren.

B.3. DOELSTELLINGEN

B.3.1. Bodemdecreet

- *Opvolging naleving bodemdecreet* : de gemeente verbindt zich er toe om de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet van nabij op te volgen en te doen toepassen. Dit betekent enerzijds dat zij een actieve rol zal spelen om bedrijven en particulieren er toe aan te zetten om oriënterende bodemonderzoeken te laten uitvoeren en anderzijds dat zij, indien er verontreiniging wordt vastgesteld, strikt de sanering van de verontreiniging zal opvolgen, waarbij wordt toegezien op het respecteren van de termijnen opgelegd in het bodemsaneringsdecreet. Het is echter de bedoeling dat in dringende gevallen bedrijven of particulieren zullen aangemoedigd worden om sneller over te gaan tot de nodige onderzoeken en eventuele saneringen.
- *Voorkoming van vervuiling door nieuwe en bestaande potentiële verontreinigingsbronnen* : via het vergunningenbeleid en controle zal het risico op bodemvervuiling als gevolg van bepaalde activiteiten (potentieel bodemvervuilende activiteiten zoals bedoeld in het VLAREBO) maximaal beperkt worden.
- *Gemeentelijke inrichtingen* : de gemeentelijke inrichtingen zullen allemaal zo ingericht worden dat de kans op bodemverontreiniging minimaal is. Eveneens zal bij het uitvoeren van (gemeentelijke) werkzaamheden er op toe gezien worden dat deze geen aanleiding zullen geven tot bodemverontreiniging.

B.3.2. Voorkomen en beperken van bodemvervuiling

- *Beheersing van mestprobleem* : het probleem van vermesting zal grondig opgevolgd worden waarbij het MAP als leidraad zal gebruikt worden.
- *Beperking van het gebruik van bestrijdingsmiddelen* : de gemeente zal in de eerste plaats het eigen gebruik van bestrijdingsmiddelen beperken, maar ook sensibiliseren om het gebruik door derden, in de eerste plaats particulieren, te beperken. Dit betekent concreet volgende doelstellingen :
 - Sterke reductie van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de gemeentelijke diensten;
 - Beperking gebruik door particulieren en derden door sensibilisatie en voorlichting;
 - Aandacht bij de aanleg van verhardingen en groenperken.
- *Beperking milieurisico opslag gevaarlijke stoffen* : bestaande ondergrondse stookolietanks zo snel mogelijk uit gebruik nemen; dit door stimulering van omschakeling op aardgas en door stimulering van het plaatsen van nieuwe tanks. In de eerste plaats zal de gemeente dit voor alle eigen inrichtingen realiseren (voorbeeldfunctie).
- *Gemeentelijke werken* : bij het uitvoeren van gemeentelijke grondwerken zal de regelgeving van grondverzet moeten worden nageleefd. Eveneens zal bij het uitvoeren van (gemeentelijke) werkzaamheden er op toe gezien worden dat deze geen aanleiding zullen geven tot bodemverontreiniging.

B.3.3. Milieuvriendelijke gemeentelijke werking

- *Slibruiming conform VLAREBO en VLAREA* : de bepalingen van het bodemdecreet en het VLAREA zullen worden opgevolgd. Gekoppeld aan de sanering van de lozingen van (niet-gezuiverd) afvalwater, zullen de vervuilde onderwaterbodems systematisch worden gesaneerd. Tegen 2010 moeten alle waterbodems onder beheer van de gemeente opnieuw gezond zijn. Bij het al dan niet deponeren van "niet-vervuild" slib op de oeverbodem zal ook rekening worden gehouden met ecologische randvoorwaarden.
- *Opvolging/aanpak verontreinigde sites* : de gemeente stelt zich eveneens tot doel om tegen 2008 alle bestaande bodemverontreinigingen, te wijten aan oude industrieterreinen of niet meer uitgevoerde industriële activiteiten, opgespoord te hebben. Het is ook de bedoeling dat eventuele bestaande verontreiniging tegen 2010 zal gesaneerd zijn.

B.3.4. Bodemerosie

- *Beperking erosie*

In de gemeente Boortmeerbeek is bodemerosie niet echt een probleem. Er moeten dan ook geen acties genomen worden om bodemerosie te beperken.

B.4. ACTIES

ACTIE BO1.

INVENTARISATIE VAN DE VERONTREINIGDE EN POTENTIEEL VERONTREINIGDE BODEMS

- **Situering van de problematiek**

Zie knelpunten.

- **Doelstellingen**

- Integrale naleving van de milieuwetgeving (bodemdecreet) door de bedrijven in de gemeente;
- Opmaak en bijhouden van een zo volledig mogelijk gemeentelijke milieu-inventaris;
- Inzicht verwerven in omvang van de problematiek : omvang (potentiële) bodemvervuiling.

- **Beschrijving van de actie**

- *Vervolledigen inventaris potentieel vervuilde bodems.*

- *Bijhouden milieu-inventaris : onderdeel bodemvervuiling :*

Op termijn moeten alle gegevens m.b.t. de bodemkwaliteit (vervuilde bodems (historisch en actueel), uitgevoerde saneringen, ...) in een overzichtelijk gemeentelijk bestand worden opgenomen. Dit vergt het actief zoeken naar en opvragen van betreffende gegevens en de aanmaak van een makkelijk bruikbaar bestand, zodat i.f.v. bepaalde beleidsinitiatieven op snelle wijze de nodige gegevens ter beschikking kunnen gesteld worden. In dit verband moet er op termijn ook een koppeling met het GIS komen.

- **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO1 : opmaak milieu-inventaris : onderdeel bodem	
Inkadering	MINA 3	Project 8 bodembescherming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	Bodemdecreet, VLAREBO VLAREM Samenwerkingsovereenkomst cluster hinder	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	OVAM, provincie, intergemeentelijke milieudienst	
Doelgroepen	Hinderlijke inrichtingen	
Planning	2005 : opmaak inventaris op basis van de bestaande vergunningen 2005-2007 : bijhouden van de inventaris op basis van de ingediende aanvragen	
Kost	Normale werkingskost milieudienst	

ACTIE BO2.

OPVOLGING NALEVING VAN BODEMDECREET

- **Situering van de problematiek**

Zie knelpunten.

- **Doelstellingen**

- Voorkomen bodemvervuiling door voorlichting en toezicht;
- Integrale naleving van de milieuwetgeving (Bodemdecreet) door bedrijfsleven.

- **Beschrijving van de actie**

- *Opvolging naleving verplichting tot uitvoering oriënterend bodemonderzoek :*

Aan de hand van de VLAREBO-inventaris en de inventaris van de vergunde bedrijven kan een overzicht opgesteld worden van alle bedrijven die een oriënterend bodemonderzoek dienen te laten uitvoeren. Via deze lijst kan dan de naleving jaarlijks opgevolgd worden. De bedrijven kunnen ook tijdig geïnformeerd worden over de na te leven verplichtingen.

De kosten zitten grotendeels vervat in de normale werkingskosten van de milieudienst en de basisaansluitingskost bij de intergemeentelijke milieudienst.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO2 : opvolging naleving bodemdecreet door bedrijven	
Inkadering	MINA 3	Project 8 bodembescherming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	Bodemdecreet, VLAREBO VLAREM Samenwerkingsovereenkomst cluster hinder	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	OVAM, provincie, intergemeentelijke milieudienst	
Doelgroepen	Hinderlijke inrichtingen	
Planning	2005 : opmaak inventaris op basis van de bestaande vergunningen 2005-2007 : bijhouden van de inventaris op basis van de ingediende aanvragen	
Kost	Normale kosten werking milieudienst	

ACTIE BO3.

OPVOLGEN SANERING VERONTREINIGDE BODEMS

▪ **Situering van de problematiek**

Er bevinden zich 6 vervuilde sites in de gemeente. Aan het Broeck wordt momenteel een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd. Daarnaast zijn er nog 5 andere vroegere stortplaatsen, sommige hiervan zijn van particulieren. Ook deze 5 stortplaatsen dienen een oriënterend bodemonderzoek te ondergaan. Op basis hiervan kan onderzocht worden hoe groot het risico is op bodem- en grondwaterverontreiniging. Afhankelijk van de resultaten zullen de nodige maatregelen moeten genomen worden om voor deze terreinen een duurzame nabestemming te kunnen realiseren.

▪ **Doelstellingen**

- Voorkomen en beperken van bodem- en grondwatervervuiling door oriënterend bodemonderzoek en indien nodig sanering van vervuilde sites;
- Duurzaam herstel van vervuilde sites i.f.v. gewenste nabestemming.

▪ **Beschrijving van de actie**

Controle en sanering voormalige stortplaatsen :

Per locatie moet een onderzoek gebeuren waarbij de terreinen zowel op bodemvervuiling als op grondwatervervuiling worden gecontroleerd. In functie van de vastgestelde vervuiling en de gewenste nabestemming wordt een saneringsplan/nazorgplan opgemaakt en uiteraard uitgevoerd.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO3 : opvolgen dossier voormalige stortplaatsen	
Inkadering	MINA 3	Project 6 bodemsanering Project 7 waterbodemsanering
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	Bodemdecreet, VLAREBO, VLAREM	
Initiatiefnemer	Milieudienst, Ovam	
Betrokkenen	OVAM, gemeentebestuur, omwonenden	
Doelgroepen		
Planning	Continue opvolging	
Kost	De financiering van staalname, onderhoud- en beheerswerken vallen ten koste van de gemeente	

ACTIE BO4.

TOEZICHT OP OPSLAG GEVAARLIJKE STOFFEN BIJ HINDERLIJKE INRICHTINGEN

- **Situering van de problematiek**
Zie knelpunten.
- **Doelstellingen**
 - Integrale naleving van de milieuwetgeving door de bedrijven : naleving voorwaarden inzake opslag van gevaarlijke producten;
 - Voorkomen van bodem-, grondwater- en oppervlaktewaterverontreiniging.
- **Beschrijving van de actie**
 - *Vergunningverlening aan nieuwe inrichtingen* : specifieke aandacht voor correcte opslag.
 - *Opvolging opslag bij bestaande inrichtingen* : controle naleving VLAREM-voorwaarden.
 - *Verwittigen van bedrijven die controle van opslaghouders moeten (laten) uitvoeren* (o.a. beperkt en periodiek onderzoek volgens de VLAREM).
 - *Opvolgen en bijhouden controleresultaten*.
- **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO4 : opvolgen naleving bepalingen inzake opslag van gevaarlijke stoffen	
Inkadering	MINA 3	Project 6 bodemsanering Project 8 bodembescherming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	VLAREM, bodemdecreet en VLAREBO	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Provincie, OVAM, intergemeentelijke milieudienst Interleuven	
Doelgroepen	Hinderlijke inrichtingen	
Planning	2005-2009	
Kost	De kosten zitten grotendeels vevat in de normale werkingskosten van de milieudienst en de basisaansluitingskost bij de intergemeentelijke milieudienst Interleuven	

ACTIE BO5.

TOEZICHT OP OPSLAG VAN STOOKOLIE DOOR PARTICULIEREN

- **Situering van de problematiek**
Zie knelpunten.
- **Doelstellingen**
 - Vergroting milieubewustzijn van de bevolking m.b.t. de problematiek van bodemvervuiling;
 - Opmaak en bijhouden van een zo volledig mogelijke gemeentelijke milieu-inventaris;
 - Voorkomen en beperken van bodem- en grondwatervervuiling, zodat de dure verplichte sanering bij particulieren tot een minimum kan worden beperkt;
 - Integrale naleving VLAREM-wetgeving.
- **Beschrijving van de actie**
 - *Meermaals informeren van de bevolking i.v.m. verplichte controle* :
Hierbij dient specifiek aandacht besteed te worden aan de wettelijke bepalingen, aan de milieu- en financiële risico's, aan de alternatieven, ...
De effectieve controle van de tanks moet gebeuren door hiervoor erkende deskundigen. Door het systeem van verbod op vullen van niet-conforme tanks is er minder nood aan bijkomende controle door de gemeente (indien dit verbod wordt nageleefd). Met betrekking tot sensibilisatie kan best gebruik gemaakt worden van de diensten (folders, ...) terzake van PREMAZ. Ook kan gepolst worden of er geen gezamenlijke actie kan opgezet worden.

- *Inventarisatie boven- en ondergrondse stookolietanks :*

Met betrekking tot de milieu-inventaris is het wel wenselijk om alle gegevens (aanwezigheid, inhoud, staat van controle, ...) bij te houden. In die zin is een specifieke inventarisatieactie wenselijk. Mogelijk kunnen afspraken gemaakt worden met de bedrijven die de controle van de tanks uitvoeren of kan een reglement opgemaakt worden waarbij de burgers verplicht zijn een kopie van het controleattest ter beschikking van de gemeente te stellen. De kosten zitten grotendeels vervat in de normale werkingskosten van de milieudienst en de basisaansluitingskost bij de intergemeentelijke milieudienst Interleuven.

- *Informatie verstrekken over eventuele premies voor sanering van niet-gebruikte ondergrondse tanks :*

De overheid heeft plannen om een soort fonds op te richten voor particulieren die de sanering van hun mazouttank zelf moeilijk kunnen bekostigen. Indien dit fonds er komt, is het de taak van de gemeente de burgers hierover in te lichten.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO5 : sensibilisatie en toezicht opslag stookolie bij particulieren	
Inkadering	MINA 3	Project 8 bodembescherming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	VLAREM, Bodemdecreet	
Initiatiefnemer	AMINAL, provincie, gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst	
Doelgroepen	Burgers	
Planning	2005	
Kost	Sensibilisatie : normale werkingskost milieudienst	

ACTIE BO6.

UITBATING GEMEENTELIJKE INRICHTINGEN CONFORM DE MILIEUWETGEVING

▪ **Situering van de problematiek**

Zie knelpunten.

▪ **Doelstellingen**

- Voorbeeldfunctie gemeente inzake milieubewust handelen;
- Integrale naleving milieuwetgeving door hinderlijke inrichtingen;
- Voorkoming en beperking milieuhinder : bodem, oppervlaktewater, lucht.

▪ **Beschrijving van de actie**

- *Doorlichting gemeentelijke inrichtingen : onderdeel : voorkomen bodemvervuiling :*

* Inventarisatie : een eerste deel van een dergelijk plan is de inventarisatie van de bestaande toestand. Per gebouw/inrichting moet nagegaan worden aan welke VLAREM-verplichtingen moet worden voldaan en in hoeverre dit ook effectief gebeurt. Speciale aandacht zal hierbij moeten gaan naar de opslag van allerlei (gevaarlijke) producten en materialen.

* Saneringsplan : per gebouw/inrichting zal moeten bepaald worden welke aanpassingen en maatregelen nodig en wenselijk zijn. Hierbij kan op basis van vaste criteria een prioriteitenlijst worden opgemaakt.

* Jaarlijkse opvolging : jaarlijks dient voor alle inrichtingen nagegaan te worden in hoeverre aan alle verplichtingen is voldaan. Deze jaarlijkse evaluatie vraagt slechts weinig werk als de basisaudit is opgemaakt.

- *Uitvoering saneringswerken :*

In functie van de uitvoering van het saneringsplan en de prioriteitenlijst, zal (jaarlijks) een voldoende groot budget ter beschikking moeten gesteld worden. Een aantal werken kunnen vermoedelijk in eigen beheer uitgevoerd worden, maar als de nodige aanpassingen iets grotere werken inhouden, zal een aanbesteding moeten opgemaakt worden. De opvolging van de uitvoering is een taak van de milieudienst, de aanbestedingen zelf worden meestal opgemaakt door de administratief technische dienst.

Zoals hoger vermeld, is deze actie een onderdeel van de totale milieuaudit van de gemeentelijke inrichtingen waarbij ook andere thema's (water, grondwater, lucht,...) worden geëvalueerd en omgezet in actieplannen. Het meest efficiënte is uiteraard om bij een doorlichting alle milieuaspecten samen te controleren en voor elk gebouw een totaal saneringsplan op te maken, waarin voor alle vastgestelde milieuproblemen een oplossing wordt voorzien. Ook bij de sanering zelf moet steeds nagegaan worden of bepaalde zaken niet best samen gerealiseerd kunnen worden. Een dergelijke aanpak beantwoordt uiteraard ook meer aan de principes van "geïntegreerd beleid". Uiteraard dienen in het kader van geplande (verbeterings)werken reeds onmiddellijk de nodige saneringswerken in deze werken te worden geïntegreerd.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Project BO6 : doorlichting gemeentelijke inrichtingen : aspect bodem	
Inkadering	MINA 3	Project 8 bodembescherming Project 39 milieuvergunningbeleid
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 13 evaluatie en ondersteuning van het beleid d.m.v. onderzoek
Wetgeving	VLAREM	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, dienst gebouwen en openbare werken	
Doelgroepen	Gemeentelijke diensten	
Planning	2005-2009	
Kost	Planopmaak : 2500 euro Uitvoering saneringen : afhankelijk van de planning	

ACTIE BO7.

REDUCTIE GEBRUIK BESTRIJDINGSMIDDELEN DOOR GEMEENTE

▪ **Situering van de problematiek**

Zie knelpunten.

▪ **Doelstellingen**

- Voorbeeldfunctie gemeente inzake milieubewust handelen;
- Het beperken negatieve gevolgen door het gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- Het voorkomen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door het openbaar bestuur;
- Het informeren en sensibiliseren van de inwoners rond pesticidengebruik;
- Doordachte aanpak vanaf het ontwerp bij de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken.

▪ **Beschrijving van de actie**

- *Opmaak actieprogramma's reductieplan bestrijdingsmiddelen :*
De gemeente Boortmeerbeek kiest voor een stapsgewijze afbouw in het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Hiertoe werd een reductieplan geschreven dat bijgevoegd werd bij het Milieujaarprogramma 2004.
- *Uitvoering actieprogramma's reductieplan bestrijdingsmiddelen :*
 - * inventaris biociden;
 - * terugdringen aantal te behandelen oppervlakken;
 - * sensibilisatie;
 - * stimulering gebruik van alternatieven.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak/project BO7 : opmaak en uitvoering actieprogramma's reductieplan bestrijdingsmiddelen	
Inkadering	MINA 3	Project 5 beleid milieugevaarlijke stoffen
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 3 reductie bestrijdingsmiddelen
Wetgeving	EG-richtlijn : 76/464/EG : voorkoming watervervuiling (met pesticiden) 91/414/EG, 93/71/EG, 94/37/EG en 94/79/EG : erkenning pesticiden 98/8/EG : gebruik biociden Wet van 11-07-69 en KB 5-06-75 betreffende de bestrijdingsmiddelen en grondstoffen voor landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt Decreet van 21-12-2001 houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen in het Vlaamse Gewest	
Initiatiefnemer	Vlaams Gewest	
Betrokkenen	Openbare besturen	
Doelgroepen	Gemeentebestuur en burgers	
Planning	Opmaak actieplannen : 2003-2009 Uitvoering : 2003-2014	
Kost	Uitvoering : meerkost t.o.v. huidig beheer	

ACTIE BO8.

TOEVOEGEN CLAUSULE IN STANDAARDBESTEK 250 VAN WEGEN OM GEBRUIK VAN VERONTREINIGDE GRONDEN UIT TE SLUITEN

▪ **Situering van de problematiek**

Het aan- of afvoeren van grond is een activiteit waaraan risico's kunnen verbonden zijn. Om problemen die hieruit voortkomen te vermijden, zal men in het standaardbestek 250 een bijkomende clausule opnemen. Deze clausule bepaalt dat de aannemers bij aanvoer verplicht zijn om een bewijs van herkomst en bruikbaarheid te leveren. Anderzijds dient de aanbestedende overheid het bewijs te leveren van de herkomst en kwaliteit van de grond die wordt afgevoerd buiten de werkzone.

▪ **Doelstellingen**

Vermijden dat verontreinigde grond in- of uitgevoerd wordt in de gemeente.

▪ **Beschrijving van de actie**

Aan het standaardbestek 250 van wegen zal er een clausule toegevoegd worden waarin vermeld staat dat de aannemers verplicht zijn een bewijs te tonen waarin de herkomst en de bruikbaarheid van de grond zijn opgenomen. In dit kader is de Vlaamse regering bezig met de uitwerking van een controlesysteem op grondverzet, onder voorbehoud van een technisch nazicht. Dat moet het mogelijk maken om afgegraven grond beter te controleren naar mogelijke vervuiling en toekomstig gebruik. Verder zal de Vlaamse regering een systeem van tijdelijke opslagplaatsen voorzien.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak BO8 : toevoegen clausule in standaardbestek 250 om gebruik van verontreinigde gronden uit te sluiten	
Inkadering	MINA 3	Project 6 bodemsanering Project 8 bodembescherming
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 3 reductie verspreiding van milieugevaarlijke stoffen
Wetgeving	VLAREM, Bodemdecreet, VLAREBO hfdst X	
Initiatiefnemer	Vlaams Gewest	
Betrokkenen	OVAM, erkende bodemdeskundigen en bodembeheerorganisatie	
Doelgroepen	Gemeentelijke diensten en firma's van grondwerken	
Planning	Vanaf 2005	
Kost		

C. Luchtverontreiniging

C.1. INVENTARISATIE

De gevolgen van luchtverontreiniging op lokaal niveau bekijken is zeer moeilijk, aangezien de meest urgente vormen van luchtverontreiniging een mondiaal en continentaal karakter hebben. Het is echter wel zo dat er binnen de gemeente verscheidene antropogene verontreinigingsbronnen aanwezig zijn die al dan niet rechtstreeks bijdragen tot luchtverontreiniging. Het milieubeleidsplan zal zich dan ook voornamelijk toespitsen op deze verontreinigingsbronnen.

C.1.1. Samenstelling van de lucht en opbouw dampkring

Zuurstof en stikstof zijn de twee belangrijkste componenten van lucht. Lucht bevat van nature uit nog water, stofdeeltjes, stuifmeel, pollen en micro-organismen. De dampkring is ingedeeld in verschillende lagen : de troposfeer, de stratosfeer, de ionosfeer, de mesosfeer en de thermosfeer.

In eerste instantie is de troposfeer en in mindere mate de stratosfeer van belang met betrekking tot luchtverontreiniging. Verontreinigde lucht kan gedefinieerd worden als lucht waarvan de samenstelling door de aanwezigheid van vreemde of door de overmatige aanwezigheid van natuurlijke bestanddelen zodanig afwijkt van de normale samenstelling dat er schade kan ontstaan voor het welzijn of de gezondheid van de mens, voor vegetatie, materialen, ...

C.1.2. Luchtverontreiniging

Luchtverontreiniging is een zeer complex gegeven. Er is niet alleen de uitstoot van verontreinigende stoffen die leiden tot luchtvervuiling; door de aanwezigheid van bepaalde verontreinigende stoffen kunnen ook chemische en fysische processen optreden die leiden tot andere problemen (secundaire luchtverontreinigende stoffen).

- Afhankelijk van de aard van de vervuiling spreken we over verzuring, broeikas effect, aantasting van de ozonlaag, fotochemische smogvorming en verspreiding van milieugevaarlijke stoffen.
- Naast de hierboven vermelde meer mondiale vervuilingproblematiek, zijn er ook vervuilingproblemen die meer van lokale aard zijn zoals geurhinder en verbranden van afval.

C.1.3. Verontreinigingsbronnen

Afhankelijk van de aard van de emissie zullen bepaalde sectoren meer of minder belangrijk zijn. In onderstaande lijst wordt een overzicht gegeven van de voornaamste emissies in de lucht en de sectoren die het meest verantwoordelijk zijn voor deze emissies :

- *Verzurende emissies* :
Vooral geproduceerd door land- en tuinbouwactiviteiten, industrie, elektriciteitscentrales, verkeer, raffinaderijen en gebouwenverwarming.
- *Broeikasgassen* :
De concentratie broeikasgassen in de atmosfeer is over de laatste 50 jaar waarneembaar toegenomen als gevolg van menselijke activiteiten. Grote hoeveelheden broeikasgassen komen in de atmosfeer terecht door verbranding van fossiele brandstoffen (CO₂ en N₂O), veeteelt (CH₄ en N₂O), afvalverwerking (CH₄) en chemische processen in de industrie (N₂O).

- *Ozonafbrekende stoffen :*
De belangrijkste ozonafbrekende stoffen zijn CFK's. Deze worden/werden gebruikt bij verscheidene toepassingen : als blaasmiddel en koelmiddel, solventen en als drijfgas. Sinds enkele jaren geldt er een verbod op het gebruik van bepaalde (harde) CFK's en tegen 2020 moet de productie en het gebruik van alle CFK's verboden zijn. Het probleem dat zich echter nog altijd stelt, is de verwijdering van CFK's uit bestaande producten o.a. oude koelkasten. De ozonafbrekende emissie is afgenomen in de periode 1995 – 2001. CFK's vertegenwoordigen het grootste aandeel.
- *Fotochemische stoffen :*
Deze stoffen komen in de omgevingslucht terecht door verbranding of verdamping van brandstoffen of door verdamping van oplosmiddelen (in verven, ontvetters, ontvlekkers, enz.). De NMVOS zijn hoofdzakelijk te wijten aan het wegverkeer en de industrie (proces-emissies).
- *Milieugevaarlijke stoffen :*
Milieugevaarlijke stoffen zoals zware metalen, producten van onvolledige verbranding (PAK's, dioxines, CO e.a.), bestrijdingsmiddelen, vluchtige organische stoffen (VOS) en asbest kunnen door hun aanwezigheid ernstige problemen opleveren voor mens en milieu, veelal op middellange termijn.
- *Emissie geurstoffen :*
Bronnen van geurhinder kunnen allerlei zijn bv. landbouwactiviteiten zoals het uitvoeren van mest op het land, het gebruik van verfproducten en andere chemische (oplos)middelen, al dan niet voor huishoudelijk gebruik, riolering, open grachten en waterzuiveringsinstallaties, ... Voor meer details wordt verwezen naar het deel 'geurhinder'.
- *Verbranden van afval :*
Het zelf verbranden van (tuin)afval leidt tot min of meer dezelfde emissies als de gecontroleerde verbranding in huisvuilverbrandingsovens. Zo is er CO₂- en CO-vorming en dus een beperkte bijdrage tot het broeikas-effect. Anders dan in de ovens is er echter ook directe hinder door de rook en geur voor de onmiddellijke omgeving. Ook bevat de rook relatief grote concentraties aan zeer schadelijke stoffen zoals o.a. dioxines en zoutzuur, zeker als er ook materiaal van plastic (voornamelijk PVC) verbrand wordt.

C.1.4. Luchtkwaliteit in de gemeente

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de waterlopen is het zeer moeilijk om een eenduidig beeld te geven van de kwaliteit van de lucht in een gemeente (immissiegegevens), evenals van de omvang van de emissies. De immissiegegevens hebben normaal betrekking op de lucht waarmee de mensen, dieren, planten e.d. rechtstreeks in contact komen, m.a.w. de lucht die ingeademd wordt. Gezien de luchtvervuiling voornamelijk een mondiaal probleem is, zal de kwaliteit van de lucht in een landelijke gemeente als Boortmeerbeek in de eerste plaats bepaald worden door de globale mondiale uitstoot en meer specifiek door de uitstoot in de globale Europese regio waarin België is gelegen.

Specifieke gemeentelijke meetgegevens zijn nauwelijks beschikbaar, maar de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft wel een beeld van de algemene kwaliteit van de lucht in Vlaanderen; dit op basis van meetgegevens, afkomstig van hun meetnetwerk. De metingen zijn erop gericht een paar belangrijke parameters te bepalen die een algemene indruk geven van hoe het gesteld is met de kwaliteit van de lucht die we dagelijks inademen. Naast effectieve metingen steunt de globale evaluatie van de luchtkwaliteit vooral op statistische gegevens, zodat de gegevens van de VMM enkel een algemeen beeld van de luchtkwaliteit weergeven en dus minder bruikbaar zijn op gemeentelijk niveau.

C.1.5. Lokale emissiebronnen

Zoals we hierboven hebben gezien, zijn er meerdere emissiebronnen van allerhande schadelijke stoffen. Aangezien we de emissies bij de bron willen aanpakken, zal er eerst bekeken worden wat per stof de oorzaken van de verschillende emissies zijn. Vermits er in de gemeente geen belangrijke industriële activiteiten aanwezig zijn met een belangrijke emissie van luchtvervuilende stoffen, kunnen in de gemeente meer en minder belangrijke doelgroepen onderscheiden worden.

C.1.5.1. Huishoudelijk

▪ Gebouwenverwarming

De emissies zijn deels inherent aan de activiteit (verbranding van fossiele brandstoffen), deels te wijten aan het gebruik van verouderde of slecht onderhouden installaties waarbij de verbranding niet optimaal meer verloopt. Daarom moet er enerzijds getracht worden om het verbruik van vervuilende fossiele brandstoffen terug te dringen. Dit kan door over te schakelen op milieuvriendelijkere fossiele brandstoffen zoals aardgas maar vooral door een rationeler energieverbruik (REG). Zo is aardgas, uitgezonderd wat CO₂-emissie betreft, milieuvriendelijker dan stookolie of steenkool. De emissie van VOS is beperkt en ontstaat niet bij het verbranden zelf maar vooral bij het vullen van stookolietanks. Op Vlaams niveau blijkt gebouwenverwarming ook een belangrijke emissiebron voor dioxines te zijn, zelfs belangrijker dan de emissies van de afvalverbrandingsovens. Vermits de vorming van dioxines een gevolg is van een verbranding (van brandstof) op een te lage temperatuur zal bij slecht functionerende verbrandingsketels er een relatief grotere emissie zijn. Het naleven van de verplichte jaarlijkse onderhoudsbeurt kan hierbij reeds tot een reductie leiden. Niet alle burgers zijn op de hoogte van deze onderhoudsverplichting of leven deze verplichting consequent na.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de CO₂-, CO-, NO_x (NO₂-), NMVOS-, stof-, PM10-, SO₂-, Pb-, CH₄- en N₂O-emissies door huishoudens in de gemeente Boortmeerbeek voor 2001 (gegevens VMM, Lozingen in de lucht, 2001).

	CO ₂	CO	NO _x (NO ₂)	NMVOS	Stof	PM10	SO ₂	Pb	CH ₄	N ₂ O
	ton	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg
Boort-meerbeek	1448.144	675.77	3337.067	506.702	685.554	554.902	5800.691	.0333	7.527	237.778

De gemeente is ook zelf eigenaar/gebruiker van meerdere gebouwen. Ook hier kan de gemeente een voorbeeldfunctie stellen. In Boortmeerbeek worden de belangrijkste gemeentelijke gebouwen met aardgas verwarmd. Uiteraard moet de verwarming van de eigen gebouwen op een rationele manier gebeuren.

In Boortmeerbeek wordt een energieboekhouding bijgehouden voor 5 gemeentelijke gebouwen en vanaf volgend jaar zal er samen gewerkt worden met Gedis om de gegevens te verwerken in een speciaal ontworpen energieboekhouding (cfr. hoofdstuk energie). Het gaat hier over de gemeentelijke sporthal, het gemeentelijk politiekantoor, de gemeentelijke basisschool, het cultuurhuis en het gemeentehuis. Al deze gebouwen worden verwarmd met aardgas.

▪ Gebruik van huishoudelijke producten

Het gebruik van diverse huishoudelijke producten (vb. verf, textielreinigingsmiddelen, spuitbussen allerhande) draagt relatief in belangrijke mate (11 %) bij tot de totale emissie van vluchtige organische stoffen die op hun beurt verantwoordelijk zijn voor fotochemische smogvorming. De enige manier waarop men deze emissies kan terugdringen is door enerzijds milieuvriendelijke alternatieven aan te bieden en anderzijds door het koopgedrag van de burgers te veranderen. Hier is dus een belangrijke rol weggelegd voor de producenten van huishoudelijke producten (aanbod VOS-vriendelijke alternatieven) en voor sensibilisatie, ook door de gemeente.

▪ Verbranden van afval

Deze vorm van (illegale) luchtvervuiling draagt niet alleen bij tot de mondiale vervuiling, op lokaal vlak is vooral de onmiddellijke hinder (rook en geur) zeer storend. Het betreft hier niet alleen het verbranden van afval in de tuin maar ook het verbranden van afval in een allesbrander. Onvoldoende inzicht in de milieugevolgen, maar ook het duurder worden van de huisvuilophaling zijn hiervan mede de oorzaak. De juiste omvang van dit probleem in de gemeente kan moeilijk bepaald worden, maar een aantal aanwijzingen (klachten, aanwezigheid van verbrandingston in tuinen, ...) wijzen er toch op dat dit nog regelmatig gebeurt. Bovendien gaan mensen vaak om allerlei redenen niet vlug over tot het melden van sluike stoken. Naast intensieve en blijvende sensibilisatie om te komen tot een mentaliteitsverandering, kan ook het consequent optreden en beboeten van overtredingen bijdragen tot het verminderen van de problematiek. In Boortmeerbeek werden vorig jaar 5 klachten geregistreerd over verbranden van afval. In tegenstelling tot wat dit lage cijfer doet vermoeden is sluike stoken wel degelijk een probleem binnen de gemeente. Alleen wordt het niet altijd gemeld bij de milieudienst. Vaak gebeurt het stoken 's nachts of in het weekend.

C.1.5.2. Vervoer en verkeer

Zoals uit de algemene cijfers blijkt, stijgt het aandeel van verkeer en vervoer in de emissie van de meeste stoffen. Specifiek voor de emissie van VOS en NO_x is het verkeer zeer belangrijk. In een landelijke gemeente is dit aandeel meestal groter dan het gewestelijk gemiddelde. De impact van gemeentelijke maatregelen is op dit vlak beperkt. De meest effectieve maatregelen moeten immers op een hoger niveau genomen worden : verlaging van het zwavelgehalte in diesel, installatie van katalysatoren in motoren, vermindering gebruik van de wagen, beter openbaar vervoer, controle voertuigen, ... De gemeentelijke inbreng beperkt zich voornamelijk tot sensibilisatie (stimulering openbaar vervoer, beïnvloeding rijgedrag, ...). Ook het opstellen van een milieuvriendelijk mobiliteitsplan met inbegrip van het herinrichten van straten en wegen kan bijdragen tot het (lokaal) verminderen van het autoverkeer. Ook de mobiliteit van het eigen personeel kan op een meer milieuvriendelijke wijze georganiseerd worden. De gemeente heeft in de eerste plaats een voorbeeldfunctie.

C.1.5.3. Veeteelt en landbouw

De veeteeltsector is een belangrijke emissiebron van ammoniak en in beperkte mate van methaan. Deze emissie is ook een oorzaak van geurhinder, wat plaatselijk tot probleemsituaties kan leiden.

C.1.5.4. Luchtemissies door bedrijfsactiviteiten

Naast de emissie die ontstaat bij het verwarmen van de bedrijfsgebouwen (vergelijkbaar met deze van particuliere verwarming) veroorzaken sommige bedrijfsactiviteiten emissies, zoals garages en benzinstations, diverse KMO's (metaalbewerking, houtbewerking, drukkerijen,...) en verbrandingsinstallaties. De emissies kunnen beperkt worden door een strikte toepassing van de milieuwetgeving binnen deze inrichtingen.

C.2. KNELPUNTEN

Een voornaam knelpunt is het feit dat luchtverontreiniging niet stopt aan gemeente- of landsgrenzen. De gemeente kan zich concentreren om emissie van verontreinigde stoffen op haar grondgebied te beperken, maar dit houdt niet noodzakelijk in dat de luchtverontreiniging gemeten boven Boortmeerbeek zal verbeteren. Enkele specifieke knelpunten zijn hierna kort weergegeven.

C.2.1. Verwarming van gebouwen

- *Groot aandeel stookolie bij gebouwverwarming* : Aardgas en alternatieve herbruikbare energievormen worden te weinig gebruikt.
- *Slecht functioneren van verwarmingsinstallaties* : Dit leidt tot een slechte verbranding met extra luchtvervuiling tot gevolg. Gebrek aan onderhoud is hier de oorzaak. Betere voorlichting, controle en opvolging is hier nodig.
- *Beperkt impact van REG* : Rationeel energieverbruik is nog onvoldoende doorgedrongen, noch bij particulieren, noch bij de gemeente zelf. Naast sensibilisatie moet de gemeente in de eerste plaats in de eigen inrichtingen de nodige stappen ondernemen om haar voorbeeldfunctie te kunnen waarmaken.

C.2.2. Gebruik van huishoudelijke producten

- *Te hoog gebruik van milieuschadelijke huishoudelijke producten* : Ondanks het aanwezig zijn van alternatieven blijft men in vele gevallen teruggrijpen naar producten die aanleiding tot de emissies van vluchtige organische stoffen (VOS), o.a. omdat de aangeboden alternatieven dikwijls duurder zijn of minder gebruiksvriendelijk. Zowel binnen de gemeentelijke diensten als bij de burgers dient een gedragswijziging gerealiseerd te worden.

C.2.3. Verbranden van afval

- *Thuisverbranding afval* : Consequente controle (en bestraffing) gebeurt nog onvoldoende (meestal enkel na klachten). Er moet een duidelijk politiereglement zijn in overleg met alle betrokkenen, besturen, milieudiensten en politie van de politiezone (Boortmeerbeek, Haacht en Keerbergen). Ook meer en regelmatige sensibilisatie is nodig om te komen tot een mentaliteitswijziging.

C.2.4. Verkeer en vervoer

Op deze belangrijk bron van luchtvervuiling heeft de gemeente weinig of geen impact. Zeer lokaal kan de hinder wel aangepakt worden, maar met betrekking tot de omvang is het gemeentelijk instrumentarium nagenoeg onbestaande.

Meer sensibilisatie is nodig (bewerkstelligen van gedragsverandering zowel algemeen als bij gemeentelijk personeel), evenals het verbeteren van de mogelijkheden van alternatieven (fietspadennetwerk, openbaar vervoer). De eigen gemeentelijke mobiliteit kan ook milieuvriendelijk georganiseerd worden.

C.2.5. Veeteelt en landbouw

- *Geurhinder t.g.v. opslag en uitrijden van mest* : Er is onvoldoende controle op de in VLAREM II voorziene voorwaarden wat betreft stalconstructie (Hdst 5.9.) en constructie van de mestopslagplaatsen (Hdst.5.28). Bij het uitrijden zal echter altijd (geur)hinder ontstaan, en de in het mestdecreet voorziene beperkende maatregelen (inwerkingsverplichting) worden ook niet efficiënt gecontroleerd.

C.2.6. Garages en aanverwanten

- *Emissie van vluchtige stoffen* : Er is onvoldoende controle op naleving milieuvorwaarden bij garages en aanverwanten. Dergelijke inrichtingen zijn vanuit VLAREM verplicht om maatregelen te treffen om de emissie van VOS te voorkomen. Er wordt echter geen of weinig controle uitgevoerd op het feit of deze maatregelen genomen zijn of op het feit dat de genomen maatregelen wel afdoende zijn.

C.2.7. Verbrandingsinstallaties

- *Onvoldoende controle van grote verbrandingsinstallaties* : de aanwezigheid van grotere verbrandingsinstallaties in de gemeente is beperkt. Ook deze grotere emissiebronnen worden niet of alleszins onvoldoende gecontroleerd op de naleving van de normen : gebruikte brandstoffen, resultaten verplichte emissiemetingen, ...

C.3. DOELSTELLINGEN – Beperken luchtvervuiling en behoud luchtkwaliteit

Bij het thema lucht staat de reductie van de verschillende vormen van emissie voorop. Het doel van het beleid is dat de gemeente op lokaal niveau in de mate van het mogelijke bijdraagt tot het realiseren van de internationaal overeengekomen reductiedoelstellingen (verdrag van Kyoto 1997 – afspraak tussen verschillende landen om in 2012 5 procent minder broeikasgassen uit te stoten in vergelijking met 1990).

C.3.1. Rationeel energieverbruik (REG)

- *Promoten REG bij bevolking* : de gemeente beoogt de principes van rationeel energiegebruik bij zo veel mogelijk huishoudens te introduceren.
- *Beperking gemeentelijk energieverbruik* : voor wat de gemeentelijke infrastructuur betreft, zal er op termijn voor alle gebouwen een energieaudit opgemaakt zijn. Er zal ook voor alle relevante gebouwen een actieplan voorhanden zijn waarin maatregelen zijn voorzien om de energiehuishouding te verbeteren. De gemeente zal streven om ook de uitvoering van deze plannen te realiseren binnen de duur van dit beleidsplan, dit minimaal voor de meest belangrijke gebouwen. Dit moet leiden tot een geringer energieverbruik. De aanpak zal ook kaderen in het sensibilisatiebeleid rond REG, waarbij de eigen werking een voorbeeldfunctie krijgt.

C.3.2. Gebouwenverwarming

Gezien op gemeentelijk niveau gebouwverwarming een zeer belangrijke emissiebron is, zal gestreefd worden deze emissie te verminderen door :

- *Striktere controle op het nazicht van branders en kuisen van schouwen* : in de eerste plaats in de eigen inrichtingen waarbij de oude versleten branders consequent door nieuwe zullen vervangen worden.
- *Door stimulatie van het gebruik van alternatieve brandstoffen/energiebronnen* voor de verwarming van gebouwen :
 - Er zullen meer middelen worden vrijgemaakt voor de uitbreiding van het aardgasnetwerk.
 - Via subsidiëring en sensibilisatie zal het gebruik van alternatieve technologie (zonneboilers, ..) bevorderd worden. Tegen 2010 zullen een aantal gemeentelijke gebouwen voorzien zijn van dergelijke milieuvriendelijke energiebronnen. Bij particulieren wordt gestreefd om gedurende de volgende 5 jaar jaarlijks een aantal installaties te laten realiseren.

C.3.3. Vergunningenbeleid

- *Een strikte uitvoering van het vergunningenbeleid* : zowel preventieve als curatieve controles zullen uitgevoerd worden bij alle bedrijven die mogelijk aanleiding kunnen geven tot luchtverontreiniging. Er wordt verwacht dat tegen 2010 alle bedrijven minstens conform de toepasselijke wetgeving zullen functioneren.

C.3.4. Bestrijding hinderlijke vormen van emissies

- *Aanpak illegaal verbranden van afval* : de gemeente zal eveneens een beleid voeren dat het illegaal verbranden van huishoudelijke afval beoogt maximaal te bannen.
- *Aanpak geurhinder* : inzake geurhinder zal door een strikt vergunningenbeleid de verdere groei van het aantal stallen beperkt worden en zal gestreefd worden alle bestaande stallen te voorzien van een efficiënt verluchtingssysteem met nog slechts een minimale hinder (t.g.v. de emissies van ammoniak). De bepalingen van het MAP die van toepassing zijn op het uitvoeren van mest zullen eveneens strenger opgevolgd worden.

C.3.5. Emissies door verkeer

- *Rekening houden met luchtvervuilingsproblematiek bij mobiliteitsbeleid* : De gemeente zal dan o.a. via verkeersmaatregelen de lokale hinder trachten te beperken. In een dergelijk gemeentelijk mobiliteitsplan zal o.a. aan volgende punten aandacht besteed worden :
 - stimulering gebruik openbaar vervoer en andere vormen van gezamenlijk vervoer (carpooling);
 - stimulering gebruik van de fiets : zowel naar eigen personeel toe als algemeen (vb. door aanleg fietspaden);
 - afremmen (doorgaand) verkeer in dorpskernen : ontradend effect voor gebruik van auto.

C.4. ACTIES

ACTIE LU1. RATIONEEL GEMEENTELIJK ENERGIEVERBRUIK

Zie hoofdstuk energie.

ACTIE LU2. STIMULERING RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK (REG) BIJ DE BURGERS

Zie hoofdstuk energie.

ACTIE LU3. INFORMEREN EN SENSIBILISEREN PARTICULIEREN INZAKE GEBRUIK EN ONDERHOUD VAN CENTRALE VERWARMINGSINSTALLATIES EN ANDERE VERWARMINGSBRONNEN

▪ Doelstellingen

- Vergroting milieubewustzijn van de bevolking : problematiek van luchtvervuiling door gebouwverwarming;
- Integrale naleving wettelijke verplichtingen door de bevolking;
- Beperken van vermijdbare luchtvervuiling door gebouwverwarming.

▪ Beschrijving van de actie

- *Regelmatische sensibilisatie en informatieverstrekking via het informatiekraantje* :
Via het infoblad en andere kanalen kan de bevolking regelmatig geïnformeerd worden over de bestaande wetgeving m.b.t. onderhoud van stookketels en schouwen. Hierbij moet gewezen worden op de mogelijke schadelijke gevolgen voor mens en omgeving.
- *Reglementering gebruik van verwarmingstoestellen + controle ervan* :
Via een specifiek politiereglement kan de gemeente een aantal beperkingen opleggen m.b.t. het gebruik van verwarmingstoestellen :
* doen toepassen van KB van 26-07-71 (enkel van toepassing op grote agglomeraties) : verbod gebruik milieuvriendelijke brandstoffen als turf, bruinkool, zwavelrijke brandstoffen, ... (zie modelbesluit VVSG uit 1982).

▪ Actiefiche

Soort actie	Taak LU3 : sensibilisatie en reglementering gebruik verwarmingstoestellen	
Inkadering	MINA 3	Project 4 emissiereductiebeleid lucht
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 1 duurzaam energiegebruik
Wetgeving	Wet van 28-12-64 ter bestrijding van luchtverontreiniging met KB 6-01-78 : verontreiniging t.g.v. gebouwverwarming VLAREM	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, Energie netbeheerder, brandweer, politie	
Doelgroepen	Bevolking	
Planning	2005-2009	
Kost	De kosten zitten grotendeels vevat in de normale werkingskosten van de milieudienst en de basisaansluitingskost bij de intergemeentelijke milieudienst	

**ACTIE LU4.
ONDERHOUD VAN DE CENTRALE VERWARMINGSINSTALLATIES VAN DE GEMEENTELIJKE
INRICHTINGEN**

- **Doelstellingen**
 - Voorbeeldfunctie van de gemeente;
 - Integrale naleving wettelijke verplichtingen door de gemeente;
 - Beperken van vermijdbare luchtvervuiling door gebouwverwarming.
- **Beschrijving van de actie**
 - *Omschakeling op aardgasnet* : in het kader van de omschakeling op aardgas als brandstof (zie actie LU3) zullen ook de branders worden vervangen. Hierbij zal erop worden toegezien dat er energiezuinige branders worden geïnstalleerd.
 - *Jaarlijks onderhoud* : zoals vereist (wettelijk) en gewenst (leverancier stookketels) zal het onderhoud ook worden uitgevoerd, dit door erkende technici. Door de omschakeling zullen de installaties (en de schoorsteen) trouwens onderhoudsvriendelijker worden.
- **Actiefiche**

Soort actie	Taak LU4 : onderhoud gemeentelijke verwarmingsinstallaties	
Inkadering	MINA 3	Project 4 emissiereductiebeleid lucht
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 1 duurzaam energiegebruik
Wetgeving	Wet van 28-12-64 ter bestrijding van luchtverontreiniging met KB 6-01-78 : verontreiniging t.g.v. gebouwverwarming VLAREM	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur – energiecoördinator	
Betrokkenen	Dienst gebouwen	
Doelgroepen	/	
Planning	2005-2009	
Kost	Normale werkingskost	

**ACTIE LU5.
AANPAK MOBILITEIT**

Zie hoofdstuk mobiliteit.

**ACTIE LU6.
OPMAAK REGLEMENT OP SLUIKSTOKEN I.S.M. DE INTERGEMEENTELIJKE POLITIEZONE**

- **Doelstellingen**
 - Integrale naleving wettelijke verplichtingen door de bevolking;
 - Vermindering luchtvervuiling door ongecontroleerde verbranding van afval.
- **Beschrijving van de actie**
 - Reglementeren gebruik allesbranders, kolenvuren, ...;
 - Verbod op (sluik)stoken in open lucht (zie ook deel afval). Hier dient er samengewerkt te worden met de politie. Op plaatsen in de gemeente waar een rookpluim aanwezig is, zal de politie gaan bellen en de mensen wijzen op de gevaren en eventuele sancties. Na bijvoorbeeld 2 waarschuwingen kan er een sanctie worden opgelegd. Hiervoor dient dan een specifiek reglement opgemaakt te worden.

▪ **Actiefiche**

Soort actie	Taak LU6 : opmaak reglement op sluikstoken i.s.m. de intergemeentelijke politiezone	
Inkadering	MINA 3	Project 4 emissiereductiebeleid lucht
	Provinciaal milieubeleidsplan 2004-2008	Project 1 duurzaam energiegebruik
Wetgeving	VLAREM	
Initiatiefnemer	Gemeentebestuur	
Betrokkenen	Milieudienst, politie politiezone Boortmeerbeek-Haacht-Keerbergen	
Doelgroepen	Bevolking	
Planning	2005-2009	
Kost	De kosten zitten grotendeels vervat in de normale werkingskosten van de milieudienst	